

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо
про
Україну!

Рік 128, ЧИСЛО 16, П'ЯТНИЦЯ, 16 КВІТНЯ 2021 РОКУ

1893

Vol. 128, No. 16, FRIDAY, APRIL 16, 2021

\$2.00

У Стамбулі відбулася зустріч президентів України й Туреччини

Під час візиту Президента Володимира Зеленського до Туреччини. (Фото: Офіційне інтернет-представництво Президента України)

СТАМБУЛ. – Президент України Володимир Зеленський 10 квітня перебував з робочою візитом у Туреччині. Після прильоту до Стамбула, він разом з першою леді Оленою Зеленською прибув до резиденції Президента Турецької Республіки – палацу Хубер, де його зустрів Реджеп Таїп Ердоган.

У присутності В. Зеленського та Р. Ердогана було підписано низку двосторонніх документів.

Зокрема, Віцепрем'єр-міністр України-міністр з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій Олексій Резніков і Міністр навколишнього середовища та містобудування Туреччини Мурат Курум підписали Рамкову угоду між урядом України та урядом Турецької Республіки про співробітництво у сфері будівництва житла для представни-

(Закінчення на стор. 10)

Президент відвідав передові позиції на Донбасі

Президент України Володимир Зеленський під час робочої поїздки на Донбас. (Фото: Офіційне інтернет-представництво Президента України)

Президент України Володимир Зеленський 8 квітня розпочав робочу поїздку на Донбас. Він відвідав передові позиції, де останнім часом систематично порушується режим всеосяжного та сталого припинення вогню і де внаслідок ворожих обстрілів загинули та були поранені українські захисники.

Президент зустрівся з українськими військовими, які несуть службу

на передовій.

9 квітня В. Зеленський провів ніч у місцях дислокації захисників, які боронять незалежність Української держави. Він поспілкувався із захисниками та вручив їм нагороди.

Президент та військовослужбовці вшанували пам'ять героїв, які віддали свої життя за Україну.

Офіційне інтернет-представництво Президента України

НАТО підтримує вступ України

Володимир Зеленський 6 квітня під час розмови зі Єнсом Столтенбергом. (Фото: прес-служба Президента України)

БРЮСЕЛЬ. – НАТО підтримує право України подати заявку на членство в Альянсі. Лише 30 союзників по Альянсу можуть вирішувати, коли Україна може бути готовою до набуття членства в НАТО, і

жодна третя країна, включаючи Росію, не має жодного права вето на таке рішення України обирати свій суверенний шлях.

(Закінчення на стор. 10)

Росія збирає війська біля України

В'ячеслав Шрамович
BBC

Російські розслідувачі з Conflict Intelligence Team (CIT) виявили неподалік українського кордону у Воронезькій області Росії новий польовий табір російської армії.

Вони також стверджують, що нинішні переміщення російських військових біля України - найбільші з часів боїв за Дебальцеве взимку 2015 року.

Багато оглядачів вважають, що такі дії Кремля є інформаційно-пси-

(Закінчення на стор. 11)

Танки дорогою у Крим. (Фото: Conflict Intelligence Team)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Президент вшанував пам'ять жертв нацистів

КИЇВ. – У Міжнародний день визволення в'язнів нацистських концтаборів, 11 квітня, було встановлено кошик квітів від Президента України Володимира Зеленського до Меморіального комплексу „Бабин Яр“. „У роки Другої світової війни у нацистських таборах, катівнях, на каторжних роботах Україна втратила безліч своїх синів і доньок. Ми пам'ятаємо про них усіх. У нинішні непрості й тривожні часи українці та весь цивілізований світ мають продемонструвати особливу єдність, щоб більше ніколи не допустити масштабної війни та навіть можливості повторення подібних жакіть“, – зазначив він. Також відбулося покладання квіткових композицій до пам'ятних знаків загиблим у Сирецькому концентраційному таборі та „Пам'ять заради майбутнього“ на території Національного історико-меморіального заповідника „Бабин Яр“. (*president.gov.ua*)

■ Оприлюднили нові записи про літак

КИЇВ. – 11 квітня Нідерландська телерадіокомпанія NOS оприлюднила записи понад десятка розмов, за її даними, головних підозрюваних у справі про катастрофу пасажирського „Боїнга“ рейсу МН17, збитого над Донбасом влітку 2014 року. Переговори перехопили українські спецслужби: переважно вони стосуються Сергія Дубінського, який влітку 2014 року був заступником „ДНР“, Ігоря Стрелкова-Гіркіна та колишнього підполковника російських повітряно-десантних військ Олега Пулатова. С. Дубінський говорить про ракетну установку „Бук“, необхідну для відбиття атак винищувачів армії України в районі Мар'їнки. 17 липня, приблизно через півгодини після падіння „Боїнга“, С. Дубінський дізнається від бойовиків, що вони нібито збили український винищувач. Після того, як інформація про збиття пасажирського лайнера підтвердилася, С. Дубінський наказує терміново вивести ракетну установку „Бук“. (*Радіо Свобода*)

■ Цього року загинули 26 воїнів

КИЇВ. – З початку року на сході України загинули 26 українських військових. Про це 11 квітня заявила пресекретарка Президента України Юлія Мендель. „Весь світ сьогодні говорить про скупчення російських військ біля українського кордону. Вздовж східного кордону вже сконцентровано 40 тис. російських військових, стільки ж в окупованому Криму“, — сказала вона. Ю. Мендель нагадала, що в липні 2020 року було досягнуто нових домовленостей про дотримання режиму повного і всеосяжного припинення вогню на Донбасі. Однак цієї зими відновилися активні обстріли. (*Укрінформ*)

■ Буде президентська стипендія

КИЇВ. – Міністерство культури та інформаційної політики України 9 квітня оголосило про початок відбору кандидатів на здобуття у 2022 році стипендій Президента України для молодих письменників і мистців у сфері музичного, театрального, образотворчого, хореографічного, естрадно-циркового мистецтва та кіномистецтва. Документи на участь у відборі кандидатів приймаються до 1 липня. Виплата стипендій провадиться щомісяця протягом року. Стипендії призначаються у розмірі одного прожиткового мінімуму для працездатних осіб. (*Укрінформ*)

■ На честь жертв Смоленської трагедії

ЛьВІВ. – 11 квітня біля приміщення Генерального консульства Польщі у Львові 10 квітня запалили лампадки і поклали квіти у пам'ять жертв Смоленської катастрофи літака. Також була виставлена інформаційна таблиця про те, що 10 квітня 2010 року в авіакатастрофі в Росії загинули 96 осіб, які летіли вшанували пам'ять польських офіцерів, вбитих за наказом органів радянської влади у Катині. Під Смоленськом загинув президент Польщі Лех Качинський із дружиною. Польща у 2018 році назвала головною версією вибух на борту літака. Водночас Росія таку заяву називає необґрунтованою. (*Радіо Свобода*)

Спільна декларація між Україною та Туреччиною

Президенти України і Туреччини Володимир Зеленський і Реджеп Тайп Ердоган 10 квітня підписали вміщену нижче спільну декларацію. Документ затвердили за результатами Дев'ятого засідання Стратегічної ради високого рівня між Україною та Турецькою Республікою.

Україна та Турецька Республіка (далі – сторони), ґрунтуючись на принципах дружби, добросусідських відносин та взаємоповаги, прагнучи до забезпечення миру та стабільності в регіоні та за його межами, підтверджуючи волю до зміцнення стратегічного партнерства між нашими країнами та посилення співпраці в усіх сферах на основі взаємних інтересів, підкреслюючи свою відданість принципам та нормам міжнародного права, за результатами Дев'ятого засідання Стратегічної ради високого рівня між Україною та Турецькою Республікою, яке відбулося в Стамбулі 10 квітня 2021 року під співголюванням президентів двох держав, вирішили:

1. Активізувати спільні зусилля з метою поглиблення співпраці та координації між сторонами в сфері економіки, торгівлі, туризму, безпеки, оборонної промисловості, науки, освіти та молоді.
2. Продовжувати співпрацю у форматі „Квадрига“ (2 + 2) на рівні міністрів та координаторів.
3. Підтвердити безумовну підтримку територіальної цілісності та суверенітету України в її міжнародно визнаних кордонах.
4. Продовжувати координувати кроки, спрямовані на відновлення територіальної цілісності України в її міжнародно визнаних кордонах, зокрема на деокупацію Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, а також територій в Донецькій та Луганській областях.
5. У цьому контексті продовжувати підтримувати багатосторонні зусилля в рамках міжнародних організацій, зокрема ООН, Ради Європи та ОБСЕ.
6. Підтримати створення „Кримської платформи“ як нового формату для врегулювання питань

незаконної та нелегітимної анексії Криму Російською Федерацією.

7. Посилити спільні зусилля для покращення умов проживання українських громадян, зокрема кримських татар, які були змушені покинути свою батьківщину Крим внаслідок тимчасової окупації.

8. Координувати зусилля відповідно до міжнародного права для забезпечення захисту прав людини в тимчасово окупованій Автономній Республіці Крим та місті Севастополі та звільнення всіх незаконно утримуваних громадян України, включаючи кримських татар.

9. Підтримувати мирне врегулювання ситуації в окремих районах Донецької та Луганської областей України шляхом діалогу на основі Мінських домовленостей, відзначити роботу Спеціальної моніторингової місії ОБСЕ і продовжувати надавати максимальну підтримку її діяльності.

10. Посилити співробітництво та спільні зусилля у боротьбі з тероризмом, сепаратизмом та екстремізмом у всіх їх формах та проявах.

11. Вжити спільних заходів, спрямованих на попередження та ліквідацію транснаціональної організованої злочинності, кіберзлочинів, нелегальної міграції, торгівлі наркотиками та прекурсорами, зброєю та людьми.

12. Забезпечувати швидку обробку запитів про екстрадицію.

13. Підтвердити відданість подальшому посиленню співпраці у галузі оборонної промисловості шляхом завершення поточних та розробки нових спільних проєктів.

14. Висловити підтримку перспективі членства України в НАТО, зокрема її намірів отримати ближчим часом Плян дій щодо членства, і відзначити прагнення сприяти забезпеченню взаємосумісності Збройних Сил України зі Збройними Силами членів Альянсу.

(Закінчення на стор. 11)

Дезінформаційна операція Кремля

Дмитро Баркар,
Укрінформ

Інформацію про нібито загибель дитини від удару українського безпілотної під Донецьком російські та проросійські ЗМІ розкручували протягом тижня. Повідомлення містили підозрілі неточності, з часом обростали подробицями, які не додавали їм переконливості. В Україні це назвали багаторівневою інформаційною операцією Кремля, спрямованою на дискредитацію держави та армії, на створення приводу для ескалації конфлікту на Донбасі та уникнення Росією відповідальності від своїх зобов'язань.

Спочатку в російських ЗМІ з'явилася інформація про нібито загибель у Донецьку хлопчика через постріл з українського безпілотної літального апарату. Подробиці події не повідомляли. Судячи з того, як швидко та неприродно синхронно такі повідомлення отримали та оприлюднили ЗМІ в Росії, проросійські ЗМІ в Україні та видання контрольовані угрупованнями „ЛНР“ та „ДНР“, можна зробити висновок, що темники від російських спецслужб вони отримали одночасно. Це був лише перший етап інформаційної атаки, наголошує керівниця Центру стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки Любов Цибульська.

На другому етапі на зауваження щодо нестачі відомостей про дитину, що давало підстави сумніватися в реальності описуваної події, прокремлівські ЗМІ оприлюднили ім'я загиблого хлопчика та показали відео з його дому. Для міжнародної спільноти розкручувався наратив про геноцид.

Тим часом стало відомо, що на окупованих територіях України справді загинув хлопчик. Але на відміну від поширюваних у межах інформаційної атаки повідомлень, не було жодного підтвердження, що причиною трагедії стала атака безпілотної

Керівник Центру стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки Любов Цибульська.

ка, зауважує Л. Цибульська. Натомість, зазначає вона, з'явилася інформація, що причиною міг стати вибух пристрою, що зберігався в будинку, де жив загиблий хлопчик.

Крім того, Центру стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки стало відомо, що трагедія сталася у населеному пункті Олександрівське, що не відповідає заявам проросійських ЗМІ про таку подію „на околицях Донецька“.

Зі свого боку Збройні сили України заявляють, що у день загибелі дитини безпілотної у повітря не підіймали, а у зоні Олександрівського працюють ворожі потужні системи радіолокаційної боротьби, що унеможливають роботу українських безпілотної.

Л. Цибульська зазначає, що серед українських ЗМІ найактивніше поширювали меседж про вбитого українського армією хлопчика видання „Страна.ua“, яке подавало інформацію саме так, як подавали її в російських ЗМІ, а також „Новости Донбасса“, „Насправді“, „Остров“ та „Информационное сопротивление“.

ТОЧКА ЗОРУ

Чому мудрість еліти українського народу є перебільшенням

Олег К. Романчук,
часопис „Універсум“, Львів

Українська реальність і справді сумна. Панує хаос, зашкалює ентропія. Владна верхівка пронизана московською агентурою. Корупція, дворушництво, коляборація, клептократія, непотизм – візитівки сучасної України. Бракує лише новітнього Нестора Івановича Махна... Зрештою все це можна пояснити. Але зрозуміти...

В епоху радикальних змін, у перехідні періоди різко збільшується число різноманітних аферистів, авантюристів, пройдисвітів, дурнів, котрі потрапляють у владні структури, відтак починають адаптувати зовнішнє середовище до своїх потреб.

Дурні й глупаки гірші від ворогів. Розумний, сильний ворог – це честь, це подарунок долі. З розумним ліпше згубити, ніж з дурнем знайти...

Дурнів у всі часи не бракувало. Боротися з ними було дуже непросто. Про це писали італійський письменник і вчений Умберто Еко в своєму романі „Маятник Фуко“, Себастьян Брант в поемі „Корабель дурнів“, згодом з'являється „Похвала глупоті“ Еразма Роттердамського, „Оперування дурнів“ Ганса Сакса, „Закляття дурнів“ і „Луг дурнів“ Томаса Мурнера, „Корабель блазнів“ Кетрін Елен Портер. Воювали з дурнями і Григорій Сковорода та Іван Котляревський...

Коли в обивателя глупота дримає на рівні підсвідомості, то це нікого не страшить. Дурень і невіглас у побуті – це півбіді: спілкування з ним коштує лише зіпсованого настрою. Проблеми починаються тоді, коли ніким і нічим не стримувана агресивна дурість виявляється у вчинках людей, котрі можуть впливати на хід історії.

Дурнів не меншає. Сучасних. Вітчизняних. Попри інтернет, смартфони, комп'ютери, мобільки. Дурням не потрібна правда, котра їм не до вподоби. Тож постає питання: що робити з натовпом невігласів, людей не думаючих, не мислячих, безпеліційних, які завжди щиро переконані, що в усьому мають рацію.

Про те, що „український народ мудрий і в усьому

розбереться“, постійно наголошують у школах й вишах, люблять апелювати до мудрости народу політики, президенти. Тим часом народ – це біологічна популяція. Це вкрай диференційована маса: за вподобаннями політичними, культурними, економічними. Вона дуже легко піддається цілеспрямованій інформаційній обробці. Саме тому народ у своїй більшості неспроможний обрати найдостойніших і найкращих з багатомільйонного загалу.

Народ переважно є проти реформ, які зачіпають його інтереси. Йому приємніше чути прості популістські пропозиції та розв'язки. Непопулярні реформи народ сприймає вкрай неохоче. Народ звичайно підтримує тих, хто заперечує очевидні речі, неприємні для усвідомлення. „Мудрий народ“ логікою не обтяжений, він зорієнтований впереваж на чийсь харизму; обирає очільників, керуючись незбагненими порухами душі й серця. І це при тому, що історією неодноразово доведено: коли точно не знаєш, до чого прагнеш, то неминуче опиняєшся в лайні, куди потрапити начебто й не бажав. Чи можна серйозні проблеми обговорювати з тими, хто некомпетентний у питанні і хто не ухвалює остаточне рішення?

Хто опинився у ВР після Майдану? Лише лінивий не писав про спраглих осідлати бюджетні фінансові потоки, привести в дію нові корупційні схеми... До Верховної Ради, на жаль, потрапляють не найкращі. Українські парламентарі (левова їх частка) не бояться жодних скандалів. Вони демонструють надзвичайно низьку побутову й політичну культуру. Вони – не політики. Вони – політикани. Вони не відчують відповідальності перед своїми виборцями, перед народом, перед державою.

Політично-підприємницька кар'єра багатьох народних обранців базується впереваж на аморальності й брехні, розкраданні суспільного добра, використанні адміністративного ресурсу та сімейних зв'язків. Депутатський мандат виконує ролю заборони від кримінальної відповідальності та сприяє лобюванню власних бізнес-інтересів.

(Закінчення на стор. 15)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ США попередили Росію

ВАШІНГТОН. – США попередили про „наслідки“, якщо Росія „діятиме необдуманно або агресивно“ щодо України на тлі занепокоєння накопиченням московських військ біля кордонів України. Про це Державний секретар США Ентоні Блінкен заявив 11 квітня в інтерв'ю каналу NBC. 9 квітня Е. Блінкен проконсультувався з міністрами закордонних справ Німеччини та Франції щодо необхідності припинення Росією військового накопичення на окупованому Кримському півострові та біля східних кордонів України. Раніше 11 квітня міністр закордонних справ Великої Британії Домінік Рааб заявив, що Велика Британія та США протистоять спробам Росії дестабілізувати Україну. (Радіо Свобода)

■ Зруйнували історичний будинок

КИЇВ. – 11 квітня в столиці зруйнували будинок, який є історичною будівлею в центрі столиці, біля залізничного вокзалу. Архітект – Олександр Вербицький. Будинком володів купець Іван Уткін. За фактом руйнування будинку І. Уткіна в Києві розпочато кримінальне провадження. Шевченківська окружна прокуратура міста здійснює процесуальне керівництво у кримінальному провадженні, розпочато за зверненням громадської організації щодо факту самовільного проведення будівельних робіт, а саме демонтажу будинку. (Укрінформ)

■ Відкрили Молодіжний дім

КИЇВ. – 9 квітня відбулося відкриття Українсько-Данського молодіжного дому, утвореного завдяки спільним зусиллям Данського інституту культури, Данської молодіжної ради та Міністерства закордонних справ Данії. У відкритті взяли участь директорка дому Юлі Арнфред Боесен, заступниця міністра молоді та спорту України Марина Попатенко, директор Департаменту європейського сусідства Данії Ларс Бо Мьоллер, а також молоді люди, які представили свої проекти та поділилися враженнями від українсько-данської молодіжної співпраці. Директор Л. Мьоллер зауважив, що Україна і Данія близькі один до одного як фізично, так і в амбіціях щодо залучення молодого покоління, які будуть посилені відкриттям Молодіжного дому. (Укрінформ)

■ Україна перемогла у Москві

МОСКВА. – Українська збірна 11 квітня перемогла у медальному заліку на чемпіонаті Європи з важкої атлетики в Москві. Українські важкоатлети здобули 17 медалей (10 золотих, 3 срібні і 4 бронзові) і очолили загальний залік чемпіонату. Друге місце здобула збірна Болгарії, а на третє в останній день вийшла збірна Грузії. Відзначилася в останній день і українка Анастасія Лисенко, яка додала у скарбничку збірної України ще три срібні медалі в змаганнях серед жінок вагою понад 87 кілограмів. („Українська правда“)

■ Висадили молодий ліс

ЖИТОМИР. – У лісах Житомирщини 10 квітня за день висадили 166 гектарів молодих дерев. Про це повідомило обласне управління лісового та мисливського господарства. У Березівському лісництві висадили 30 сосен до 30-річчя незалежності України, які Житомирщина отримала від Львівщини. Загалом в області участь в акції „Озеленення планети“ взяли майже 2,500 осіб, які висадили 920 тис. дерев. У Києві 10 квітня на території Пущі-Водиці відбулась акція „1 мільйон дерев за 1 добу в 100 країнах світу“. Дипломатичну алею висаджували посли 21-ої країни. Колектив Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій з ініціативи Віцепрем'єр-міністра Олексія Резнікова 9 квітня висадив у Солом'янському районі Києва „Алею єдності“ з шести кленів, які надала Солом'янська районна державна адміністрація, та 24 саджанців карпатських смерек, які надіслала Львівська обласна державна адміністрація. Вулиця була обрана символічно, бо дерева привезли з Львівщини, висадили їх на вулиці Донецькій. Наступного разу плянують висадити алею на вулиці Керченській та на вулиці з луганською назвою. (Укрінформ)

Поліція прийшла до „охоронців“ Медведчука

КИЇВ. – Поліція 9 квітня прийшла з перевіркою до „охоронців“ Віктора Медведчука: розслідують захоплення землі на території охоронної фірми „Шторм“, яку пов'язують з В. Медведчуком.

Журналістам підтвердили, що справа стосується можливого незаконного відчуження земельної ділянки – на Трухановому острові.

Комунальне підприємство „Благоустрій“ зносить паркан на ділянці, а поліція охороняє порядок і проводить огляд в рамках кримінальної справи.

В опублікованому Київською міською прокуратурою повідомленні йдеться, що слідчі дії проводяться Подільською окружною прокуратурою міста Києва спільно з Управлінням стратегічних розслідувань, відділом поліції в річковому порту Київ із залученням спеціалістів

Поліція на Трухановому острові. (Фото: bihus.info)

Держгеокадастру Києва, Департаменту земельних ресурсів, Комунального підприємства „Благоустрій“, Екологічної інспекції та ДАБІ Києва.

У вересні 2019 року журналісти проекту Bihus.info розповідали, як охоронці фірми, яку пов'язують з кумом Володимира Путіна, самовільно захопили ділянку на Трухановому острові, перекривши доступ до Дніпра.

„Шторм“ протягом останніх років займається охороною В. Медведчука, його дружини Оксани Марченко і цілого ряду їхніх об'єктів нерухомості по всій країні. Інформації про будь-якого іншого клієнта цієї компанії журналістам знайти не вдалося.

База охоронців Віктора Медведчука на Трухановому острові. (Фото: bihus.info)

АМЕРИКА | СВІТ

■ Байден провів розмову з Путіним

ВАШІНГТОН. – Президент США Джоозеф Байден 13 квітня провів телефонну розмову з російським колегою Володимиром Путіним. „Вони обговорили низку регіональних і глобальних питань, в тому числі намір США і Росії продовжити діалог про стратегічну стабільність у низці питань щодо контролі над озброєннями“, – мовиться у повідомленні Білого Дому. Також сказано: „Президент Байден підкреслив непохитну прихильність США суверенітетові й територіальній цілісності України. Президент висловив нашу стурбованість з приводу раптового нарощування російської військової потужності в окупованому Криму й на кордонах України та закликав Росію знизити напруженість“. Джо Байден також запропонував В. Путінові зустрітися у найближчі місяці у нейтральній країні „для обговорення всього спектру проблем, що стоять перед США і Росією“. (Радіо Свобода)

■ Принца Филипа поховать 17 квітня

ЛОНДОН. – Принц Филип, чоловік Королеви Єлизавети II, помер 9 квітня у Віндзорському замку. В Об'єднаному Королівстві оголошено восьмиденну жалобу. Через коронавірус не буде публічного прощання з покійним. Правила щодо пандемії в Англії обмежують число учасників похорону до 30 осіб. Королівська родина просила громадян не збиратися масово для вшанування принца. Все таки по цілому королівстві та в Австралії, яка є членом Британської Співдружності, відбулись гарматні салюти в його честь. Похорон відбудеться 17 квітня у відносно стриманій церемонії. Тіло буде перевезене до каплиці св. Юра на похоронні відправи. Ціла країна вшанує його однохвилинною мовчанкою. Принц Филип народився 10 червня 1921 року в королівських родинах Греції та Данії. Він відзначився як британський морський офіцер під час Другої світової війни. Після війни одружився з тодішньою принцесою Єлизаветою, яка вступила на трон 1952 року. Впродовж десятиліть він був вірним супутником королеви, яка називала його своєю „силою та напрямним“. Вони мали четверо дітей, восьмеро внуків і 10 правнуків. („CNN“)

■ США критикують Китай за пандемію

ВАШІНГТОН. – Тому що Китай не дав доступу глобальним експертам з питань охорони здоров'я, пандемія коронавірусу стала гіршою, ніж вона могла бути, сказав Державний секретар США Ентоні Блінкен 11 квітня у програмі „Зустрічайте пресу“ телеканалу „NBC“. Він підкреслив, що важливо є дістатися до джерела цієї нової хвороби. Генеральний директор Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) Тедрос Гебреесус сказав 30 березня, що Китай приховав дані про хворобу від дослідників ВООЗ, котрі їздили до Китаю, щоб дослідити джерело пандемії. Коли у березні вийшов звіт ВООЗ, написаний спільно з китайськими науковцями, США, Європейський Союз та інші європейські країни закликали Китай дати повний доступ незалежним фахівцям до всіх даних про спалах коронавірусу 2019 року. („Reuters“)

■ Іран збагачує уран

ТЕГРАН. – Іран оголосив 13 квітня, що він піднесе рівень збагаченого урану до 60 відсотків, що ще ближче до 90 відс., який вже придатний для використання в ядерній зброї. Днем раніше Іран звинуватив Ізраїль у саботажі ключового ядерного приміщення в Натанзі, в якому стався вибух 11 квітня. У Женеві 15 квітня мали розпочатися переговори щодо повернення Ірану до ядерної угоди з світовими потугами з 2015 року. Три роки тому Президент Дональд Трамп вивів США з цієї угоди, кажучи, що вона давала Іранові фінансову винагороду за вузькі й тимчасові обіцянки обмежити певні аспекти своєї ядерної програми. Д. Трамп наклав додаткові санкції на Іран за порушення умов цієї угоди. Іран каже, що його ядерна програма призначена лише для мирних цілей. Він планує активізувати 1,000 завантажених центрифуг в Натанзі для збагачення урану. Президент Джо Байден заявив, що Іран мусить дотримуватися всіх обмежень, накладених умовою, заки США повернуться до угоди та знімуть санкції з Ірану. („Reuters“)

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

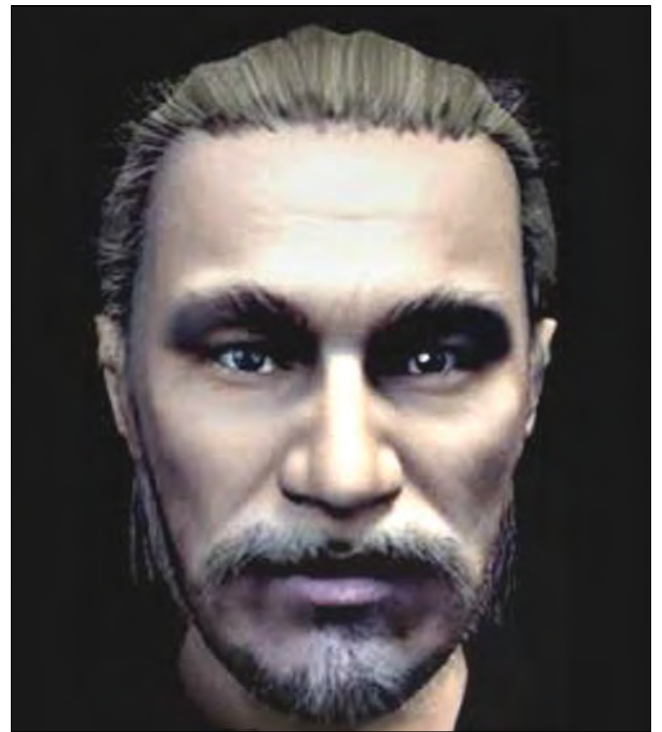
Презентовано голограму обличчя Ярослава Мудрого

Георгій Лук'янчук

КИЇВ. – У Національному заповіднику „Софія Київська“ 4 березня презентували призму з голограмою справжнього обличчя Великого князя київського Ярослава Мудрого

Обличчя князя відтворено в результаті тривалих досліджень методом історико-криміналістичної експертизи на основі моделі черепа та з використанням новітніх технологій. Автори реконструкції — криміналіст Андрій Переїденко та мистецтвознавець Юрій Шатайло.

Ця унікальна конструкція створена на замовлення в Данії та немає аналогів в Україні. Придбала її для заповідника фармацевтична компанія „Інтерхім“ на чолі з генеральним директором Анатолієм Редером. Це вже не перший меценатський вклад цієї компанії для Софії Київської. Минулого року спільно з фармацевтичною компанією „Дарниця“ та за підтримки благодійного фонду „Zagoriy Foundation“ вони придбали для Софійського собору та прилеглих монастирських споруд іновативну систему „BioDry“ для природного відновлення належного рівня вологості фундаменту та стін.

Голограма обличчя Великого князя київського Ярослава Мудрого.

„Удосконалили“ стару назву міста

Назва міста на стелі змінилася. (Фото: Фейсбук)

Світлана Орел

КРОПИВНИЦЬКИЙ. – Улітку вже буде п'ять років, як обласний центр отримав нову, декомунізовану назву – Кропивницький. Уже змінено більшість табличок і написів. Але на стелі, яка височить при в'їзді з до Кропивницького, досі великі червоні букви повідомляли: Кіровоград.

Громадськість вже не раз піднімала питання про демонтаж цього напису, але міська влада каже, що стела за межами міста, Служба автомобільних

доріг теж відповіла, що стела їм не належить.

Невідомі люди зняли зі стели шість літер з старої назви обласного центру. Тепер з трьох сторін утворилися написи „Кіров-гад“.

Місцеві мешканці позитивно сприйняли цю подію, адже всі вже знали, що більшовик Сергій Кіров був катом народів, які чинили опір більшовикам.

На сесії обласної ради, що відбулася наприкінці березня, депутати прийняли звернення до Верховної Ради з проханням прийняти рішення про зміну назву області на Кропивницьку.

Коронавірус: спад захворюваності по Україні

Зараження коронавірусом станом на 14 квітня: у світі захворіли 138,133,969 осіб, померли 2,975,026 осіб, одужали 111,140,615 осіб; у США захворіли 32,072,562 особи, померла 577,191 особа, одужала 2,462,641 особа; в Україні захворіли 1,887,338 осіб, померли 38,225 осіб, одужали 14,426,183 особи.

* * *

Україна пережила пік третьої хвилі коронавірусу. Кількість виписаних із лікарень 13 квітня на 22,8 відс. перевищила кількість госпіталізацій. Про це повідомив 14 квітня Міністер охорони здоров'я України Максим Степанов. „Ми витримали черговий стрибок захворюваності на COVID-19, і поступово ситуація почала покращуватися. Як і прогнозували наші експерти-епідеміологи, зростання кількості хворих тривало до початку квітня“, - заявив він.

За його словами, зараз у багатьох регіонах ситуація стабілізується. „Вже 10 днів ми спостерігаємо спад захворюваності по Україні. Вчора був перший день, коли кількість виписаних із лікарень перевищила на 22,8 відс. кількість госпіталізованих. Декілька областей, зокрема Івано-Франківська і Чернівецька, вийшли з „червоної“ зони“.

Якщо подивитися на рівень госпіталізації, минулого тижня до лікарень потрапили на 2 тис. пацієнтів менше, ніж позаминулого. Також спостерігається зниження кількості тих, хто захворів.

Завдяки чіткій стратегії і вивіреним діям МОЗ українці змогли пережити пік третьої хвилі пандемії без паніки та з мінімальними обмеженнями. Адаптивний карантин, ефективність якого оцінили і в Європі, був певним баянсом між життям

(Закінчення на стор. 5)

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Освятити пам'ятник о. Волошину

Освячення пам'ятника о. Августина Волошину. (Фото: Департамент інформації УГКЦ)

Художниця Марина Соченко. (Фото: Георгій Лук'янчук)

Георгій Лук'янчук

КИЇВ. – Щорічно 15 березня Україна відзначає річницю проголошення Карпатської України.

Цього року в цей день у столиці України на Аскольдовій могилі, Глава Української Греко-Католицької Церкви Святослав урочисто освятив пам'ятник великому синові України, видатному громадському і релігійному діячеві, Президентові Карпатської України о. Августину Волошину.

Пам'ятник поставлено саме навпроти військової каплиці Воздвиження Чесного Хреста Господнього на Аскольдовій могилі. Стіни каплиці розписані фресками видатних українських князів і гетьманів, а також видатних осіб національно-визвольних змагань ХХ ст., портретами героїв „Небесної сотні“ та російсько-української війни роботи видатних майстрів пензля Марини Соченко та Петра Дейлика з настоятеля храму св. Миколая Чудотворця о. Ігоря Онишкевича.

Підтримали проєкт „Книги спеціального призначення“

Георгій Лук'янчук

КИЇВ. – У столичній книгарні „Є“ відбулась презентація гуманітарного проєкту „Книги спеціального призначення“, спрямованого на підтримку українського війська шляхом забезпечення воїнів сучасною світоглядною літературою, читання якої є особливо значимим в умовах війни та нескінченних інформаційних атак.

Книгарня підтримала спільний проєкт з 3-ім Окремим полком спеціального призначення ім. князя Святослава Хороброго, що базується у Кропивницькому. Командир полку, керівник обороною Донецького летовища, Герой України Олександр Трепак, запропонував долучитися до формування бібліотеки їхньої військової частини. Так

Герой України, генерал-майор Ігор Гордійчук (справа) та Юрій Лапаєв (посередині) під час презентації спецпроєкту. (Фото: Георгій Лук'янчук)

(Закінчення на стор. 6)

Коронавірус...

(Закінчення зі стор. 4)

країни, роботою підприємців і епідеміологією.

Але деякі регіони, зокрема Київ, а також Хмельницька, Львівська та Полтавська області, продовжують перебувати в „червоній“ зоні підвищеної епідемічної небезпеки, ситуація там залишається надскладною.

Міністер подякував лікарям, які врятували безліч життів попри виснаження і небезпеку для власного здоров'я.

* * *

Вакцина від коронавірусу американської фармацевтичної компанії „Moderna“ забезпечила 90 відс. захисту від коронавірусу після шести місяців від введення другої дози препарату, а також 95 відс. захисту від важких випадків перебігу хвороби.

Попередні результати третього етапу клінічного дослідження препарату від коронавірусу базуються на даних 900 випадків, у тому числі 100 випадків із важким перебігом хвороби.

Раніше повідомлялося, що американська вакци-

на „Pfizer“, яка використовує таку ж технологію виробництва, що й „Moderna“, показала ефективність у 91,3 відс. у запобіганні захворювання на коронавірус серед групи учасників, яких імунізували щонайбільше шість місяців тому.

Наразі у світі було розповсюджено близько 132 млн. доз препарату „Moderna“.

* * *

Генеральний директор американської корпорації „Pfizer“ Альберт Бурла заявив про готовність до кінця травня надати Сполученим Штатам на 10 відс. більше доз вакцини, ніж було погоджено раніше (загалом 220 млн. доз), а також виготовити 300 млн. доз, про що було домовлено, на два тижні раніше, а не в кінці липня.

24 березня Президент США Джо Байден висловив упевненість, що до кінця травня США матимуть 600 млн. доз вакцини проти COVID-19, що дозволить повністю охопити потреби вакцинації населення.

Міністер охорони здоров'я України Максим Степанов заявив, що очікує на поставку 117 тис. доз вакцини „Pfizer“ до 18 квітня.

Укрінформ

АМЕРИКА | СВІТ

■ США виведуть війська з Афганістану

ВАШІНГТОН. – Президент Джо Байден виведе всі війська США з Афганістану до 11 вересня, саме у 20-ту річницю терактів, які вперше втягнули США у найдовшу війну в їхній історії. Про це повідомили достовірні джерела 12 квітня. Офіційно США мають 2,500 військовослужбовців в Афганістані, але це число коливається і тепер становить близько 3,500. Також є додаткових 7,000 інших чужоземних військ, в більшості країн-членів НАТО. Деякі урядовці перестерігали, що цей крок може призвести до захоплення влади в Кабулі Талібаном та перекреслити поступ, зроблений впродовж останніх двох десятиліть в ділянках охорони здоров'я, освіти та прав жінок. Але адміністрація Джо Байдена каже, що США будуть близько пов'язані з мировим процесом і далі надаватимуть гуманітарну допомогу й поміч урядові та службам безпеки. Не було ясно, як зреагують на це інші країни НАТО, але більшість з них неспроможні залишитися в країні без забезпечення й підтримки військ США. („The Washington Post“)

■ США і Японія попередили Китай

ТОКІО. – Міністри закордонних справ і оборони США та Японії 16 березня попередили Китай проти примусу й дестабілізаційної поведінки Китаю після вершинної зустрічі в Токіо. В нарадах взяли участь Державний секретар США Ентоні Блінкен і Секретар оборони США Лойд Остін. У своїй першій закордонній поїздці вони намагалися підсилити регіональні альянси перед зростаючим китайським впливом. („AFP“)

■ Як відповісти на виклик Китаю?

ЛОС-АНДЖЕЛЕС. – Герберт МекМестер, колишній дорадник з національної безпеки Президента Дональда Трампа, і Джонатан Ворд, автор книги „Візія перемоги Китаю“, опублікували 15 березня в газеті „Лос-Анджелес Таймс“ статтю про те, як США повинні реагувати на виклик Китаю. Автори беруть за приклад Президента Рональда Рейгана, котрий, хоч і зустрічався з Михайлом Горбачовом, мав виразну стратегію як виграти Холодну війну. Ця стратегія вимагала відмовитися від політики „розрядки“, натомість докладала якнайбільше зусиль для послаблення радянського режиму. Автори вказують, що Д. Трамп увів критичну зміну в закордонній політиці, коли трактував Комуністичну партію Китаю як стратегічного супротивника. Тепер США повинні використовувати подібну стратегію: обмежити доступ Китаю до західних технологій, створити економічні союзи, які зменшать економічну залежність країн від Китаю, та втримувати могутню військову силу в індо-тихоокеанському регіоні, щоб запобігти агресії Китаю. („Los Angeles Times“)

■ Звільнили тренера за назви

ДАКСБИРІ, Масачусетс. – Дейв Меймерон, головний тренер з американського футболу в середній школі Даксбیری, був звільнений з посади 24 березня за назви стратегій під час футбольної гри його команди. Він назвав різні стратегії такими термінами як „Авшвіц“, „Гітлер“ і „Голокост“. Деякі урядовці шкільної округи почули, як змагуни на площі вживали ці назви під час гри, і вважали їх образливими, бо вони, мовляв, прославляли смертельну еру в світовій історії. Д. Меймерон був тренером від 2005 року і виграв п'ять стейтових чемпіонатів. Він також був вчителем студентів з вадами. („www.yahoo.com“)

■ Церкви у США втрачають членство

ПРІНСТОН, Нью-Джерсі. – Відома компанія опитувань „Галап“ оприлюднила 29 березня висліди свого опитування про членство американців в церквах, синагогах чи мечетях. Вперше за історію опитувань „Галапа“ впродовж дев'яти десятиліть, менше половини американців (47 відс.) виявилися членами якогось релігійного об'єднання. У 2018 році це число було 50 відс., а в 1999 році – 70 відс. За останні два десятиліття, число американців, які не сповідують жодної релігії, зросло з 8 відс. в 1998-2000 роках до 13 відс. (2008-2010) до 21 відс. в 2018-2020 роках. („www.gallup.com“)

Порошенко прагне реваншу

Після втрати влади стратегічна команда Петра Порошенка розділилась на два табори: одні пропонували йому піти з активної політики, інші, в тому числі сам П. Порошенко, воліли активної участі в політичному житті. Але не лише інстинкт політичного самозбереження, але й жага реваншу керували П. Порошенком. Він досі вірить у сказані ним в останні дні влади слова: „Я повернуся“.

Скоро мине два роки, як П. Порошенко перестав бути президентом, але це не заважає йому поводитися наче він досі глава держави. У своєму партійному бюро у Києві він організував усе так, як було у часи роботи на Банковій вулиці. Кожного дня П. Порошенко проводить зустрічі, партійні наради, а часом напівтаємні переговори з колишніми партнерами й опонентами.

Намір повернення визначають реалії життя П. Порошенка і його команди уже другий рік.

Через постійну увагу Володимира Зеленського до свого попередника, у П. Порошенка одразу з'явилося дуже багато справ, в тому числі – кримінальних.

Активізація В. Зеленського у справі боротьби з проросійськими силами мусила б сподобатись державникам із партії П. Порошенка і йому самому. Після того, як В. Зеленський закрити канали Віктора Медведчука, на що не наважився П. Порошенко, виборців п'ятого президента почали гризти сумніви, чи справді новий президент такий „агент Кремля“, як розповідають на порошенковому „Прямому“ каналі. Сумнозвісний нафтопродуктопродів В. Медведчука теж може стати матеріалом для переслідування П. Порошенка.

У команді п'ятого президента розповідають, що після Нового року партія плянувала активніше працювати на зменшення антирейтингу П. Порошенка. Сьогодні П. Порошенкові не довіряють приблизно 74-75 відс. українців. З таким антирейтингом важко змагатися із В. Зеленським.

Для політичної боротьби П. Порошенко має великі гроші, але потребує важеля для впливу на виборців. На це спрямоване придбання телеканалу „Прямий“, який раніше називався „Тоніс“ і належав синові Віктора Януковича – Олександру. Канал завбачливо не був вилучений у власність держави у межах спецконфіскації й формально був записаний на колишнього регіонала Володимира Макеєнка. 18 лютого цього року П. Порошенко став офіційним власником телеканалу.

Тепер є можливість розгортати наступ у телепропаганді. Але чи варто? Чи варто усім колишнім тягнути ковдру на себе замість того, щоб спільними силами витягати Україну з прірви злиднів? Може й П. Порошенкові доцільніше продовжити продаж шоколаду Росії, Америці та іншим державам, чим він був зайнятий в часи свого президентства?

Може варто прислухатися до поради оглядачів „Української правди“ Романа Романюка і Романа Кравця: „Для початку Порошенкові треба дотриматись ще однієї умови – не сісти за ґрати. А це залежить не лише від нього“.

ІСТОРІЯ

Учень і помічник Грушевського

Світлана Орел

КРОПИВНИЦЬКИЙ. – Цього історика навряд чи пам'ятають навіть у професійних колах. У розквіті сил, коли більшість його колеґ тільки піднімаються до вершин творчості, розвитку, професійної реалізації, він змушений був відійти від наукової діяльності тільки тому, що належав до ближнього кола людини, яку безмежно поважав і мав за приклад для себе, але яку тодішня влада вважала ворогом. Мова йде про учня і помічника Михайла Грушевського, Павла Глядківського.

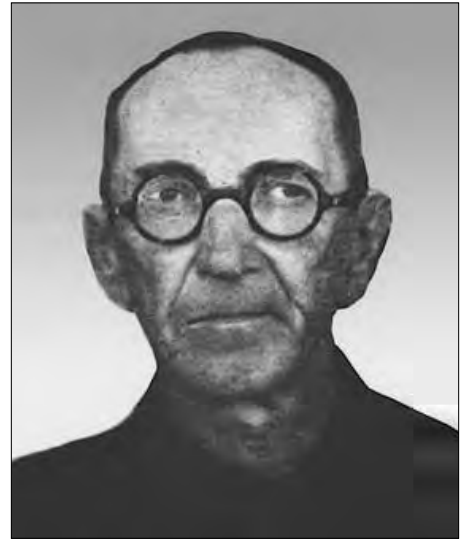
Він народився напровесні 1896 року в селі Михайлівка нині Кіровоградської області. Після закінчення у 1916 році Одеської гімназії, вчителював у селах на Одещині, потім навчався у Київському інституті народної освіти. У 1924 році за пропозицією М. Грушевського у Києві засновано науково-дослідну катедру історії України. Восени 1926 року П. Глядківський затверджений аспірантом катедри.

За наступні кілька років він став автором численних рецензій в наукових журналах та дослідницьких праць. У цей же час працює коректором та секретарем редакції журналу „Україна“. Із 1930 року – дійсний член історичної секції ВУАН. Звільнений з роботи у ВУАН у серпні 1933 року. Більше до наукової роботи не повертався.

На нього, як на одного з найближчих до М. Грушевського осіб, ще у 1931 році звернули увагу співробітники державної безпеки, силоміць залучивши до секретного співробітництва. Ймовірно, не отримуючи від науковця очікуваних даних, вони оголосили про його „ідеологічну невідповідність сучасним вимогам науки“.

Історик у листопаді 1933 року виїхав на будівництво цукрового заводу в селище Ертиль (Воронезька область) і працював там п'яновиком-економістом до травня 1935 року. Після повернення до Києва з 1936 по червень 1941 року, П. Глядківський викладав загальноосвітні предмети на курсах тресту „Укрбудшлях“.

Після окупації Києва нацистськими військами він зареєструвався у Київській міській управі і через відділ народної освіти управи був зареєстрований на роботу до видавництва „Школа“ (колишня „Радянська школа“). Виконуючи обов'язки заступника завідувача, а потім головного секретаря видавництва, П. Глядківський займався реєстрацією співробітників, складав описи майна, приймав рукописи до друку. Але вже у грудні 1941 року через ліквідацію німцями цього видавництва зали-

Павло Глядківський

шився без роботи.

З березня 1942 року П. Глядківський викладав у 34-ій київській школі, а з літа почав додатково завідувати дитячою їдальнею. На цих посадах колишній вчений працював до жовтня 1943 року, коли разом із родиною та іншими мешканцями Києва був вивезений у закритому вагоні до Німеччини. П. Глядківському, який опинився у Берліні, пощастило приписатися до трупи київських артистів, що обслуговували військовополонених, і мати завдяки цьому паспорт, а також пайок і право вільно пересуватися містом.

Родина Глядківських повернулася до України у Первомайське Одеської (зараз Миколаївської) області, де жила мати Павла Анастасія. Тут до кінця 1948 року П. Глядківський викладав німецьку мову у вечірній школі. Його було заарештовано 9 січня 1949 року. Йому закидали співпрацю з М. Грушевським та аспірантський стаж під проводом академіка, звинувачували у пособництві окупантам. У травні 1949 року за „антирадянську націоналістичну діяльність“ він був засуджений до 10 років неволі без конфіскації майна через відсутність останнього і направлений до Озерного табору.

Незважаючи на тяжкий фізичний стан, П. Глядківський вижив і був звільнений 16 вересня 1954 року як „інвалід, що страждає на невиліковну хворобу“, повернувся до Первомайська, де став бухгалтером. 1975 року, після смерті дружини, переїхав до сина у Київ. Помер у листопаді 1979 року.

П. Глядківський залишив написані 1975 року спогади про своє життя у сталінських таборах. Зі слів його сина Ігоря існували ще спогади про арешт і перебування науковця у в'язниці, але вони були знищені самим П. Глядківським. Ребілітований через 10 років після смерті – у 1989 році.

Підтримали проєкт...

(Закінчення зі стор. 5)

з'явилася спільна акція з військовиками „Книги спеціального призначення“ (див. „Свободу“ за 2 квітня).

На презентації були Герой України, генерал-майор Збройних сил України, начальник Київського військового ліцею ім. Івана Богуна, відомий своїм героїчним подвигом в боях за Савур-могили Ігор Гордійчук та учасник бойових дій на сході

України, журналіст часопису „Український тиждень“ Юрій Лапаєв, 10-річна спортсменка Ніколь Князева з батьком — першим віце-президентом Національної федерації військово-прикладного спорту України Василем Князевим.

Мережа книгарень „Є“, яка існує з 2007 року, має найбільший в Україні вибір українських книг і має певний концепт, чітко визначену позицію. Її патріотично-виховна позиція відповідає як засвідчують соціологічні дослідження, очікуванням суспільства.

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Андрій Нинка

Редактор: Левко Хмельковський

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800

E-mail: svoboda@svoboda-news.com

Fax (973) 644-9510

Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: \$90.00 на рік, \$50.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – \$80.00 на рік, \$45.00 на півроку.
Електронна версія (www.svoboda-news.com) – \$40.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація / Оголошення	Володимир Гончарик ☎ (973) 292-9800 x 3040 • Fax (973) 644-9510 E-mail advertising@ukrweekly.com
Передплата	Володимир Гончарик ☎ (973) 292-9800 x 3040 E-mail subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріалах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода“ або його видавця.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Запрошує школа „Крок до України“ Три важливі завдання

ЛьВІВ. – Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету „Львівська політехніка“ (МІОК) проведе 19 липня-1 серпня XV Міжнародну школу україністики „Крок до України“ в режимі онлайн. До участі у школі запрошують іноземців, слухачів українознавчих студій за кордоном, молодь, яка планує навчатися в Україні, представників української діаспори віком від 16 років з різними рівнями володіння мовою.

Вартість навчання складає 275 дол.

Участь у школі вдруге (втретє і т.д.) – 15 відс. знижки від вартості навчання.

Наша школа це два тижні інтенсиву з вивчення української мови як іноземної відповідно до рівнів воло-

діння мовою, щоденні заняття у малих групах (до 4 осіб) тривалістю 90 хвилин, щоденна розмовна практика з носієм мови тривалістю 60 хвилин, дискусійні розмовні клуби вихідного дня (субота, неділя) тривалістю 90 хвилин.

Графік занять (київський час): з 10:00 і з 15:00 год. Індивідуальні заняття за окрему плату: 60 хвилин - 10 дол.)

За додатковою інформацією звертайтеся: stepoukraine@gmail.com

Зареєструватися можна до 1 червня: forms.gle/UKry2M9wPtywFMsg7 Більше інформації про школу на сторінці: <https://www.facebook.com/events/1841751282667161>.

Зоряна Харів,
Львів

Видатні українці з Миколаєва

Ян Чарнецький

Після 30 років розбудови відродженої України пора слідом за декомунізацією нарешті розпочати дерусифікацію української історії. Мешкаю в Миколаєві від 1976 року, коли теперішні керівники міста та області ще не народились. Але від того часу й донині лунають міти про „ісконно русській город“, про заснування росіянами міста корабелів посеред нічийних степових чорноземів та інші брехливі дурниці.

Отож, долаймо стереотипи, нав'язані Москвою. Вітовка, нині – Корабельний район Миколаєва, був заснований очільником Великого князівства Литовського (спільної держави трьох націй) Вітовтом в 1415 році. Мешканці Вітовки (Миколаєва), Дашіва (Очакова), Соколика (Вознесенська) чи Кочубеїва (Одеси), як і військові Вітольда, під час суперечок користувались як правовим джерелом „Руською правдою“, остаточно редакція котрої була закінчена в XII ст., звісно, тогочасною українською мовою, а не російською, якої ще не існувало, або польською, литовською чи білоруською, було пізніше укладено кодекси, відомі як три Литовські статuti (1529, 1566, 1588 роки).

Українська мова в Миколаєві лунала попри шалені заборони, й пізніше, під час чергової спроби відродити українську державу в 1917-1919 роках. Наразі непересічні особистості, котрі відкрито сповідували проукраїнські погляди, заслуговують на повагу, а не на забуття. Суто в абетковому порядку нагадаю про людей, які на це заслужили, котрі і володіли українською мовою, і пропагували її.

Софія Богданович (1824-1898), донька Петра Богдановича, дружина Миколи Аркаса, унікальна українка, яка, попри невдоволення чоловіка – російського адмірала, військового командира Миколаєва, розмовляла з дітьми виключно українською мовою, виховуючи українських патріотів.

Микола Аркас (1853-1909), автор першої української опери, першої книжки історії для школярів „Історія України-Руси“, який в лютому 1907 року заснував в Миколаєві „Просвіту“. М. Аркас ходив по Миколаєву у вишиванці тоді, коли про „паради вишиванок“ ще ніхто ніде не чув, за власні кошти утримував українські театральну трупу, хор, початкову школу.

Микола Аркас молодший (1889-1939), єдиний генерал-хорунжий

(Закінчення на стор. 10)

Проблема зосередження. Є безліч питань, які має вирішувати українська діаспора. Більшість питань, які сьогодні вирішуються українськими організаціями в діаспорі, є важливими, але лише два є вирішальними або необхідними для виживання України. Це подвійне громадянство і „Північний потік-2“. Важливо зосередитися на них з мінімізацією інших.

Україна загрузла щонайменше у трьох війнах. Перша дуже негайна і вирішальна, наступна – короткострокова, а остання – довгострокова. Епідемія COVID-19 стала катастрофою в Україні з багатьох причин, серед яких дві, які виділяються: неспроможність українців серйозно сприймати пандемію і відсутність необхідних ліків. Україні необхідні щеплення! Президент Джо Байден виступив на своїй останній пресконференції про необхідність вакцинації людей за межами Америки. Українська американська спільнота має бути впливовою у цьому пляні, щоб Україна отримала справедливую частку.

Друга війна – з російською агресією. Зросло занепокоєння нинішніми збільшенням російських сил на кордоні України, які можуть бути пов'язані з деякою опозицією до

„Північного потоку-2“. Єдиний спосіб зупинити Росію – це розміщення члена НАТО на своєму кордоні.

Україна має право на Плян дій членства (ПДЧ) в НАТО. Лише дві країни в НАТО є потужнішими у військовому пляні, ніж Україна, а одна є диктатурою – Туреччина. Америка повинна вести більш силово, ніж це було в Букарешті в 2008 році. Франція, Німеччина та Угорщина, які опонують, є малого військового значення, підуть, коли інші 25 країн наполягатимуть. У всіх цих країнах є значні українські діаспорні громади. Їм потрібно прокинутися.

Нарешті, війна України проти корупції. Це найменш важливо, тому що вона повинна бути у довгостроковій перспективі і ніколи не закінчується. Не корумпована демократична Україна так і не була побудована за 30 років.

Нехай американці допомагають своїм стратегічним союзникам українцям на короткий термін, погодившись продати або навіть зробити щеплення після того, як ми будемо вакциновані самі, і наполягаючи, щоб Україна негайно отримала ПДЧ в НАТО. Все інше є другорядним.

Аскольд С. Лозинський,
Нью-Йорк

Готуємо книгу до 75-річчя УПЛДМ

З нагоди 75-ої річниці асоціації „Українські працівники літератури для дітей і молоді ім. Леоніда Глібова“ (Association of Ukrainian Writers for Children and Youth, УПЛДМ) ми готуємо захоплюючу ілюстровану пропам'ятну книгу із цифровими посиланнями. Допоможіть нам здійснити цей труд серця! Ми шукаємо унікальні архівні матеріали, пов'язані з публікаціями та подіями УПЛДМ протягом останніх 75 років. Це можуть бути фотографії, відеозаписи, програмки, листівки, газетні статті та рідкісні копії наших видань. Зокрема шукаємо копії бюлетеня „Ми і наші діти“, числа 1-6, 9, 11 та 12.

Відскановані або цифрові матеріали можна надсилати електронною поштою на адресу: ulana.plawuszcak@alumni.utoronto.ca.

Якщо у Вас є фізичні архіви, якими Ви хотіли б поділитися, зв'яжіться з нами за вказаною електронною адресою. Після їх прийняття, фізичні архіви будуть передані на зберігання до Українсько-Канадського Дослідчо-Документаційного Центру. Будь ласка, повідомте нас, якщо Ви бажаєте, щоб ми повернули Ваші матеріали після публікації книги.

Поділіться своїми пам'ятками та допоможіть нам задокументувати роль УПЛДМ в українському культурному розвитку трьох поколінь українських дітей з усього світу! Нехай історія УПЛДМ стане приводом нової ери літературної діяльності для нового юного читача!

Уляна Плавущак-Підзамецька,
Торонто

Пресфонд „Свободи“ за березень 2021 року

MARCH 2021

\$	NAME	LOCATION
200	Shklar Eugene	Jacksonville, FL
100	Matkowsky Stephen Pereyma Marta	Rochester, NY Arlington, VA
70	Bodnar-Balahutrak Lydia	Houston, TX
60	Bartkiw Orysia	Philadelphia, PA
55	Narasymiak Andrei	Brooklyn, NY
50	Boyko Christine Levytska Vera	Henrico, VA New York, NY
45	Holowinsky Natalia	Belle Mead, NJ
30	Pokinsky Daria	East Elmhurst, NY
25	Kopacz W	Ridgewood, NY

20	Albizati Lesia Futey Bohdan Gina Vera Hlynsky Boris Karawan Oleh Kuzel Zenia Nebesh Eugene Shcheglov Nazar Wyznuckyj Luba Zaviysky Maria	Clifton, NJ Annapolis, MD Flushing, NY Vienna, VA Inverness, IL Rochester, NY Parma, OH Jackson Heights, NY San Francisco, CA Miami Beach, FL
15	Bejger Bohdan Gudz Myron Hawryluk Judie Karkoc Petro	Buffalo, NY Hartford, CT Vacaville, CA Columbia Heights, MN
10	Fessak Borys & Eugenia	Brooklyn, NY

5	Haliv Mykola Induanu Helena Iwaskiw Stephanie Latyszewskij M Olynyk Stephanie Skrypka Wolodymyr Swieczkowski Halyna	New York, NY Sarasota, FL Columbia, MD Toronto, ON Warm Mineral Spr, FL Gainesville, GA Berkeley Springs, WV
	Fedak Nestor Haftkowycz Nadia Poharatnyj Bogdana	Wheat Ridge, CO Wethersfield, CT Elma, NY

Total for March 2021: \$1,140

Щиро дякуємо всім жертводавцям за підтримку пресфонду „Свободи“

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Діє етнолябораторія „Баба Єлька“ Нагородили переможців конкурсу

Під час відкриття етнолябораторії (зліва): Світлана Листюк, Світлана Буланова, Інна Тільнова. (Фото: Фейсбук)

Світлана Орел

КРОПИВНИЦЬКИЙ. – 2 квітня відкрито етнолябораторію „Баба Єлька“. Проект, який започаткували журналістка Інна Тільнова та учасниця одного з фолклорних гуртів Світлана Буланова, діє уже третій рік. Перша експедиція була в село Розсохуватка. Пізніше дівчата разом зі своїми однодумцями побували у багатьох куточках Кіровоградщини. Вони зустрічалися зі старожилками, учасницями місцевих народних фолклорних колективів, записували давні пісні, розповіді про традиції, обряди, рецепти страв. Люди дарували учасникам експедиції речі українського побуту, які ще збереглися у них. Саме такі дарунки й

зібрані у етнолябораторії, приміщення для якої надав підприємець Станіслав Березкін, який, на жаль, нещодавно пішов з життя.

У етнолябораторії учасники команди проводитимуть освітні екскурсії, просвітницькі лекції, влаштовуватимуть майстерні і гуртки для вивчення і популяризації народної культури Кіровоградщини.

За час роботи вдалося зібрати близько 700 експонатів – вишиті, штаповані і ткані рушники, постільну білизну ручного оздоблення, скатертини і килими, рядна і доріжки, різноманітну кераміку, давній реманент та інструменти для роботи вдома по господарству, в полі та лісі. Про

(Закінчення на стор. 10)

Марина Гоголя

МЕДВИН, Київська область. – 30 березня ми відзначали 118 років з дня народження Івана Дубинця – громадського діяча, науковця, автора книги спогадів „Горить Медвин“, організатора маніфестацій в США до роковин Голодомору, співупорядника „Білої книги про чорні справи Кремля“ співзасновника товариства ДОБРУС та автора статей у газеті „Свобода“.

Наша освітня ініціатива „Медвин. Повстання“, створена активістами з малої батьківщини І. Дубинця оголосила літературний конкурс ім. І. Дубинця.

Протягом 30 січня-15 березня 2021 року надійшов 41 твір, 38 з яких відповідали всім вимогам, а саме були написані українською мовою, містили згадку про Медвин, з якого проходить І. Дубинець, чи Медвинське повстання, очевидцем якого він був і про яке написав книжку, а також не перевищували 1,180 слів. За умовами конкурсу члени журі мали оцінити надіслані твори, а три учасники, які набувають найвищу кількість точок, мали стати переможцями. Ще один твір-переможець мала обрати освітня ініціатива „Медвин. Повстання“, засновниця конкурсу.

Найвищу кількість точок отримали оповідання „Медвинська ночівля“ Олени Скуловатової з села Путрівки Київської області, викладачки психології Київського національного

торговельно-економічного університету; оповідання „Невідправлені листи“ Оксани Карпенко з села Фурси Київської області, також психолога у сфері психологічного консультування. Свій твір авторка написала на основі спогадів і свідчень про свого прадіда Захара Миколенка, який брав участь у Медвинському повстанні.

Нагороджено оповідання „Все моє“ Анастасії Якименко з Тбілісі, Грузія, яка народилася у Кривому Розі, а зараз працює у грузинській столиці солісткою камерного ансамблю, викладає гру на фортепіані.

Оповідання „Дід Улас“ (Олександра Морозюка з села Микуличі Київської області стало переможцем за версією освітньої ініціативи „Медвин. Повстання“. Автор родом з Волині, а за фахом – юрист господарського напрямку. Пише прозу під псевдом „Олександр Міннович“. Переможцям призначено грошові нагороди у розмірі 500 грн. та книжкові подарунки від організаторів конкурсу – Українського інституту національної пам'яті, Фондації ім. Івана Багряного, освітньої ініціативи „Медвин. Повстання“.

Серед учасників є також твори, що були дуже близькими до перемоги, тож організатори вирішили відзначити і їх книжковими подарунками. А саме твір „Пазли пам'яті“ Романа Андріянова із Запоріжжя, учня

(Закінчення на стор. 10)

SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union

САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК
Федеральна Кредитова Кооператива

ВПЕРШЕ КУПУЄТЕ БУДИНОК?

Відсоткові ставки від:

2.417% APR*

*на кредити з фіксованою ставкою

10% ПЕРШИЙ ВНЕСОК—No PMI

NYC—ASTORIA—KERHONKSON—LINDENHURST—UNIONDALE

Telephone: (212) 473-7310

Toll Free:(888) SELF-REL

Email: Info@selfreliancenyc.org

Website: www.selfreliancenyc.org

*APR as of 3/1/2021 listed above. APR based upon a \$350,000 mortgage amount with no application fee and no points. 1-4 family owner occupied; no prepayment penalties. Rates may change at any time without prior notice. APR – Annual Percentage Rate is the cost of credit over the term of the loan expressed as an annual rate. The APR shown here is based on the interest rates and certain closing costs and does not take into account other loan specific finance charges you may be required to pay.

SRNYFCU NMLS# 699320

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Презентували книгу Леоніда Рудницького **Відбувся конкурс деклямації**

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – 8 квітня, в рамках семестральних викладів Релігійного Товариства українців католиків „Свята Софія“ США й Осередку праці Наукового Товариства ім. Шевченка у Філядельфії, відбулася презентація книги академіка Національної Академії Наук України Леоніда Рудницького „Трьома мовами для трьох культур“. Збірник, що побачив світ у Івано-Франківському видавництві „Місто НВ“, упорядкував професор Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника Степан Хороб. Книгу присвячено 85-літтю Л. Рудницького.

Упорядник видання С. Хороб згрупував усі його матеріали у чотири розділи. Написані і видрукувані Л. Рудницьким у різні часи, різними мовами, вони об'єднані наскрізною тематикою і проблематикою: самодостатність української культури, науки та художньої літератури. Проте такі дослідження упорядник подає за принципом різномовності: українською, англійською та німецькою мовами і за принципом вибірковості (чимало статей американського українця свідомо залишено за рамками книги). Власне, у такому полікультурному перехресті, в таких різномовних просторах проступає зі сторінок цього видання постаць ученого-ерудита, глибокого й різностороннього дослідника, палкого поборника національної незалежності України.

Про кого б не писав Л. Рудницький – чи про письменників (Тарас Шевченко, Іван Франко, Григор Лужницький, Василь Симоненко, Василь Барка, Олесь Гончар, Дмитро Павлич-

Леонід Рудницький на презентації книги.

ко), чи про діячів науки і церкви (Михайло Грушевський, Йосип Сліпий, Олександр Грушевський, Володимир Гнатюк), чи про західноєвропейських художників слова (Гете, Шіллер, Рільке, Ніцше, Пастернак) – робить він це ґрунтовно і переконливо, аргументуючи кожну свою позицію, кожне положення і кожен висновок. І, що найважливіше, у кожній із своїх праць Л. Рудницький порушує і нині актуальні проблеми гуманітаристики, зокрема україністики та компаративістики.

Як зауважує у своєму вступному слові ректор Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника професор Ігор Цепенда, укра-

(Закінчення на стор. 11)

ДЖЕНКІНТАВН, Пенсильванія. – 13 квітня в Академії св. Василя Великого відбулося нагородження переможців віртуального конкурсу деклямації на честь відомої української поетеси Наталки Білоцерківець. Поетичні змагання, у яких взяли участь учениці 9-12 клас, організував Центр студій спадщини Патріярха Йосифа Сліпого, що діє при Релігійному Товаристві українців католиків „Свята Софія“ США (ТССА). Це шостий конкурс, який відбувся в Академії з ініціативи ТССА. Цьогоріч, з огляду на пандемію, змагання пройшли на базі відеозаписів, що їх подали на розгляд журі учасниці.

Журі у складі голови ТССА Ірини Іванкович та заступниці директора Академії Олександри Пенкальської оцінювали учасниць за наступними критеріями: плавність деклямації; чіткість вимови; інтонація; артистичність виконання; драматизм деклямації; постава.

У конкурсі перемогли: перше місце – Анастасія Блощинська (12 кл.), друге місце – Мелідин Зетик (12 кл.), третє місце – Наталя Грицай (11 кл.)

У своєму зверненні до конкурсанток Н. Білоцерківець зокрема зазначила: „Я не знаю, чи хтось із сьогоднішніх читачів-читців пише сам і уявляє себе поетом, але я б хотіла, щоб ви знайшли в моїх віршах щось

Переможниці конкурсу. (Фото: Товариство „Свята Софія“ США)

своє і близьке. Може це буде відчуття єдиної землі, де ми всі живемо, конкретного рідного дому, вулиці, міста; країни свого громадянства і далекої країни своїх предків, де Бога вітають вербовими гілочками, а весна комусь нагадує, а комусь обіцяє перші проліски і перші поцілунки“.

Під час нагородження члени журі відзначили високий рівень підготовки учасниць, яких було нагороджено грамотами та призами. Центр студій спадщини Патріярха Йосифа Сліпого – подбав про нагороди для переможців.

Товариство „Свята Софія“ США

Приймають заявки на здобуття стипендії

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) 6 квітня оголосила прийом заявок на здобуття стипендії ім. Анни Кісіль для вивчення української мови під час літніх онлайн курсів у Міжнародній школі україністики „Крок до України“ при Міжнародному інституті освіти, культури та зв'язків з діаспорою Львівської політехніки в липні 2021 року.

На стипендію ім. Анни Кісіль можуть зголоситися охочі українки з діаспори віком від 16 до 35 років за посиланням.

Щоб зголоситися на стипендію СФУЖО, треба надіслати заповнену реєстраційну форму; коротку інформацію про себе; супровідний лист на тему: „Чому для мене важливі ці курси?“ (до 200 слів); рекомендаційний лист від місцевої української жіночої чи іншої громадської організації.

Термін подання заяв та інших документів – до 20 травня. Розгляд заяв на отримання стипендії та визначення 10 кандидатів стипендіяток відбудеться в кінці травня.

Заяви та супровідні документи просимо надсилати на електронну адресу: wfuwo.office@gmail.com.

Склад Стипендійного комітету СФУЖО: Євгенія Петрова (Канада), Мар'яна Заяць (США), Олександра Фарима (Нідерланди), Оксана Сидорчук-Соколик (Канада), Ірина

Анна Кісіль

Ключковська (Україна), Наталя Наконечна (Швейцарія).

СФУЖО у лютому цього року заснувала стипендію для вивчення української мови імені відомої діячки Анни Кісіль, яка відійшла у вічність у листопаді минулого року після боротьби з важкою недугою. Вона за життя регулярно підтримувала освітні проекти серед діаспори та в Україні, зокрема, стала меценатом видання першого підручника з української мови як іноземної „КРОК-2“, створеного за міжнародними стандартами у МІОК, та сприяла розвитку освітнього порталу „Крок до України“ МІОК.

СФУЖО

Лесі Українці присвятили музичний вечір

Аліна Ільчук і Пітер Грюнберг. (Фото: Олег Харченко)

Аліна Ільчук

ЛОС-АНДЖЕЛЕС. – 28 лютого святкування 150-ої річниці з дня народження Лесі Українки відбулося завдяки спонсорській підтримці управи Українського культурного осередку Лос-Анджелесу на чолі з Волтом Зозулюю. Інформаційну підтримку заходу забезпечило Генеральне консульство України в Сан-Франциско та Генеральний консул України в США Дмитро Кушнерук.

Концертну програму „Велична жінка Леся Українка“, до якої увійшли уривки документальних фільмів про життя поетеси, читання її поезій, листів, пісні та романси, хореографічні номери, ініціювала та зрежисувала членкиня осередку Вікторія Кузіна у співпраці з Асею

Горською. До концерту були залучені представники творчої інтелігенції зі США та України.

З високою акторською майстерністю відтворила образ поетеси акторка Галина Стадник. Завдяки її акторському таланту образ Лесі ожив, а її незламний дух витав у повітрі, спонукаючи до роздумів про неосяжне і вічне.

Тонкою грацією постала на сцені танцюристка Оксана Верлан з хореографічною постановкою „Душа“, що пронизливо-делікатно вплела у виставу розповідь про нерозділене кохання поетеси до Сергія Мержинського, чії листи, з Лесиних слів, „завжди пахли зів'ялими трояндами“. Підсилило танець проникливе

(Закінчення на стор. 15)

Президент України Володимир Зеленський (ліворуч) зустрівся в Стамбулі з Президентом Туреччини Реджепом Тайпом Ердоганом. (Фото: Офіційне інтернет-представництво Президента України)

У Стамбулі...

(Закінчення зі стор. 1)

ків кримськотатарського народу та пільгових категорій громадян України.

Угода укладається для будівництва житла для кримських татар, які внаслідок тимчасової окупації території Криму і Севастополя були змушені залишити місце постійного проживання, та інших категорій українських громадян.

Згідно з документом, безповоротною допомогою надається урядом Туреччини в загальній кількості 500 квартир: у Миколаєві – 200 квартир, у Херсоні – 200 квартир і в Києві – 100 квартир.

Міністер закордонних справ України Дмитро Кулеба та Міністер молоді та спорту Туреччини Мехмет Мухаррем Касапоглу підписали Програму співробітництва у галузі фізичної культури та спорту на 2021-2022 роки. Вона покликана систематизувати та активізувати українсько-турецьку взаємодію у галузі культури та спорту, визначити спільні заходи та пріоритетні напрями співпраці між державами у 2021-2022 роках.

Україна й Туреччина цього року відзначають 10-ту річницю стратегічного партнерства й готові до подальшого розвитку двосторонніх взаємин. Про це заявив Президент України В. Зеленський під час спільної з Президентом Турецької Республіки Р. Ердоганом заяви за підсумками засідання Стратегічної ради України й Туреччини. Він сказав: „Коло питань та інтенсивність нашо-

го двостороннього діалогу свідчать, що це партнерство існує не на словах, а дійсно воно підкріплене реальними справами й реальними перемогами. Впевнений, що успіх матимуть і всі домовленості, досягнуті нами саме сьогодні“.

Р. Ердоган зі свого боку зазначив, що на засіданні Стратегічної ради високого рівня було розглянуто всі сторони стратегічного партнерства між двома країнами, і Туреччина підтверджує бажання його продовжувати, що й було зазначено у Спільній декларації.

Президент Туреччини зазначив: те, що обсяг торговельних відносин між двома країнами не знизився, незважаючи на пандемію, вказує, що наші економіки доповнюють одна одну. Він висловив сподівання на якомога швидше підписання Угоди про вільну торгівлю між Україною й Турецькою Республікою, що дасть змогу досягти спільної мети та збільшення обсягу торгівлі до 10 млрд. дол.

Важливим аспектом економічних та особистих стосунків між Україною й Туреччиною є туризм. Р. Ердоган висловив переконання, що завдяки масовій вакцинації та створенню системи сертифікату безпечного туризму сторони зможуть забезпечити найвищий рівень безпеки здоров'я для гостей і туристів.

Президент Туреччини висловив побажання, щоб сьогоднішні перемовини мали плідні результати, і подякував Президенту В. Зеленському за візиту до його країни.

Офіційне інтернет-представництво Президента України

НАТО підтримує...

(Закінчення зі стор. 1)

Про це у Брюсселі 13 квітня за підсумками позачергового засідання Північноатлантичної ради, яке було скликане за ініціативою України, заявив Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг.

„Це важливий принцип. Тому що зараз Росія намагається поновити свого роду сферу впливу, де могла б вирішувати, що мають робити сусіди. Це саме той світ, який ми дійсно намагаємося полишити у минулому, коли великі держави вирішували, що можуть робити менші сусіди. Тому ми потужно підтримуємо суверенне право України подавати заявку і вирішувати власну долю, і після цього всі 30 союзників вирішуватимуть, коли будуть виконані стандарти, – зауважив він. – Ми рішуче відкидаємо ідею, яку можна чути з Москви, що Росія

має якесь право вето на суверенне право держав вирішувати власну долю, включаючи вибір організації з безпеки, частиною якої вони хотіли б стати, включаючи членство в НАТО“.

Міністер закордонних справ Дмитро Кулеба 13 квітня здійснив робочу візиту до штаб-квартири НАТО у Брюсселі. Він взяв участь у позачерговому засіданні Комісії Україна-НАТО, яке було ініційовано українською стороною в рамках статті 15 Хартії про особливе партнерство України та НАТО на виконання домовленості Президента Володимира Зеленського та Генерального секретаря НАТО Є. Столтенберга від 6 квітня.

В. Зеленський 6 квітня під час розмови зі Є. Столтенбергом назвав План дій щодо членства в Альянсі найбільш актуальним питанням для Києва і справжнім сигналом для Росії. „НАТО – це єдиний шлях до закінчення війни на Донбасі“, – заявив В. Зеленський. (Укрінформ)

Діє етнолябораторія...

(Закінчення зі стор. 8)

зібрання дбає координаторка етнолябораторії Світлана Листюк.

Традиційного народного одягу залишилося обмаль. Чимало прекрасних зразків давно викуплені перекупниками, осіли в приватних колекціях чи були вивезені за межі України. Але „Баба Єлька“ не втрачає надії зібрати традиційний стрій регіону – буденний і святковий, чоловічий, жіночий і дитячий.

Усе знайдене і побачене під час експедиції надихнуло команду на створення продуктів, які допоможуть презентувати область в Україні і світі. Так з'явилася ідея створення муралів на основі вишитих рушників, яка згодом отримала продовження у поштових листівках „Баба Єлька. Птахи з рушників“. Їх також презентували у щойно відкритій етнолябораторії.

Цей проєкт команді вдалося втілити завдяки співпраці з Британською радою у рамках програми „Активні громадяни“. Тексти листівок викона-

но українською й англійською мовами, а пакування має подарунковий формат. Нині готують до друку книгу „Смачна Кропивниччина“.

Під час експедиції записали 580 окремих пісень творів та чимало весільно-обрядових пісень і приспівок до танців. Усі відеозаписи та тексти можна побачити на Ютуб-каналі і Фейсбук-сторінці „Баби Єльки“.

Пів року тому разом з доктором мистецтвознавства, провідним науковим співробітником Інституту мистецтвознавства, фолклористики та етнології ім. Максима Рильського Людмилою Єфремовою розпочали створення книги „Народні пісні Кіровоградської області“. Плянують створення гуртка „Співи з Бабою Єлкою“.

Пісні „Баби Єльки“ взяли у репертуар Олександрійський музичний коледж і Київський фолклорний ансамбль „Лунниця“. Гурт „Yelka“ (виконавиця Світлана Буланова, композитор Максим Величко і барабанщик Максим Діденко) з осучасненими автентичними піснями ввійшов у верхівку на українських радіо і європейських музичних чатах.

Нагородили...

(Закінчення зі стор. 8)

Хортицької національної академії; твір „Нездійснені мрії“ Катерини Базір, студентки Інституту міжнародних відносин Київського національного університету ім. Тараса Шевченка; твір „Межа“ Єлизавети

Лейер із села Гатне Київської області, студентки-філологині української мови і літератури.

Твори-переможці та високо оцінені твори будуть опубліковані на сайті medvyn-povstannia.org.ua

Організатори щиро дякують усім учасникам, які прислали свої твори, та анонсують II літературний конкурс ім. Івана Багряного у 2022 році.

Видатні українці...

(Закінчення зі стор. 7)

військ УНР, який народився в Миколаєві, визначний діяч Карпатської України, ОУН.

Сергій Гайдученко (1866-1922), правник, археолог, що неодноразово обирався гласним Миколаївської міської думи, засновник Миколаївського міського природно-історичного музею, якому він безоплатно передав родинну колекцію старожитностей. Григорій Ге (1830-1911), археолог, драматург, письменник, брат українського художника Миколи Ге, як і Аркаси та Гайдученки, брати Ге належали до миколаївської „Просвіти“.

* **Володимир Даль** (1801-1872) подарував росіянам словник їхньої мови, словник української мови не видрукував, хоча довго готував. Прожив в Миколаєві 11 років. На старому цвинтарі міста поховано його батька Йогана Даля та рідного брата Карла Даля.

* **Василь Каразін** (1773-1842), засновник Харківського університету, вчений, помер у Миколаєві, похований також в Миколаєві.

* **Микола Леонтович** (1876-1937), засновник Миколаївського зоопарку, який постав з його приватної колекції. Дзвіниця найбільшої української церкви міста (ікони Кашперівської Божої Матері) була також виготовлена на особисті кошти М. Леонтовича, який від 1908 до 1917 року був

Миколаївським міським головою. Більшовики закатували М. Леонтовича в 1937 році, місце поховання невідоме.

* **Андрій Покровський** (1862-1944), адмірал флоту УНР (в 1913 році керував будівництвом на Миколаївському заводі „Наваль“ першого у світі підводного човна „Краб“), в 1918 році за його наказом було створено Миколаївську бригаду морської піхоти УНР. А. Покровський, представник старовинного козацького роду, є засновником української

морської піхоти.

* **Михайло Римський-Корсаков**, адмірал, один з керівників української флоту в часи УНР, походив з козацького роду Корсаків, які в російській імперії спочатку стали Корсаковими, а далі писались, як Римські-Корсакови. М. Римський-Корсаков в 1900 році закінчив Миколаївську морську академію, утворену на базі штурманського училища, в 1918 році був командувачем військового порту Миколаєва, що перебував у складі УНР.

Росія збирає війська...

(Закінчення зі стор. 1)

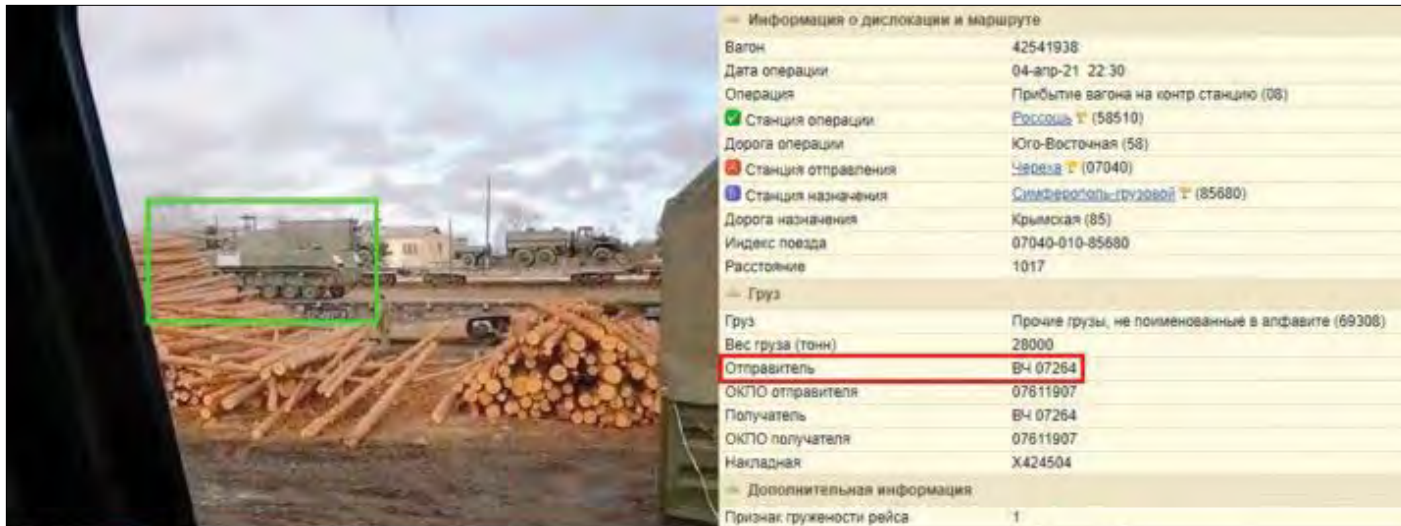
хологічною операцією тиску на українську владу та нову адміністрацію США.

Представники влади Росії наполягають, що рух військ не загрожує Україні й Москва має право на маневри на своїй території.

Кого перекидають до кордону з Україною? Це і псковські десантники, і мотострілецькі підрозділи з Сибіру, Кавказу, Дагестану. Також танкові з'єднання рухаються до кордону з Україною з центральної частини Росії.

Перелік озброєнь, які стягуються, великий. Й він більше наступальний, ніж оборонний. Ми бачимо і ракетні системи залпового вогню „Ураган“, „Град“ і багато чого іншого. Це більше схоже на підготовку до наступу, ніж до оборони від наступу. Бачимо в багатьох колонах і командно-штабні машини та машини зв'язку.

Українська волонтерська спільнота „InformNapalm“ пише про перекидання в Крим 38-ї російської гвардійської бригади управління. Волонтер групи Роман Бурко відзначає: „Ця бригада складається з батальйону управління і декількох

Рух псковських десантників. (Фото: Conflict Intelligence Team)

батальйонів зв'язку. Серед завдань, які зараз виконує військова частина 54164, налагодження зв'язку в військово-польових умовах, а також приземлення літаків з групами десантників і встановлення навігації авіаційної техніки“.

Під Воронежем люди гуляли в лісі й вийшли на поле, де розміщена велика кількість важкої техніки, у тому числі танки. Це новий табір, що формується в останні дні. Місцеві жителі говорять, що поле повністю

заставлене технікою. Також є наметове містечко і польовий шпиталь - намети зі знаком медичної служби, і кухня. Цілком реально для техніки зробити марш-кидок за добу.

Псковські десантники - це 76-та дивізія, бійці якої, за багатьма свідченнями, воювали на Донбасі влітку 2014 року. У Росії є офіційний сервіс Російської залізниці, де за номером вагону можна отримати дані про його станцію відправлення, станцію прибуття, а також про відправників і одержувачів. Так ми знайшли кілька ешелонів, які їдуть зі станції Черьоха, де розташований один з підрозділів 76-ї псковської дивізії, у бік станції Масловка у Воронежській області.

З Кримом ситуація складніша, адже ще минулого року Міністер оборони РФ Сергій Шойгу оголосив про те, що у Феодосію передислоковують одну з повітряно-десантних бригад. Але у Крим перекидають також артилерійські установки, які не стоять на

озброєнні 56-ї бригади, що базується у Феодосії.

Покищо ми сприймаємо це як брязкання зброєю і спробу тиску як на саму Україну, так і на її прихильників у особі країн НАТО і США. Спробу показати новій адміністрації Джо Байдена, що Росія суворо дотримується своїх плянів утримувати Крим попри всі санкції. Але, на жаль, впевненості в цьому з кожним днем стає менше. Нещодавно у Криму завершилися численні навчання, але російські військові залишилися там.

Такий масштаб перекидання військ ніяк не можна пояснити навчаннями, тому що локальні навчання, заплановані у Криму та загалом Південному військовому округу, вже завершилися. І після цього ми не бачили відведення військ. Нова техніка продовжує прибувати. Тому заяви російських чиновників, що це просто навчання чи перевірка боєготовності, не схожі на те, що ми бачимо.

Спільна декларація...

(Закінчення зі стор. 2)

15. Підтвердити підтримку регіональної співпраці в Чорноморському регіоні з метою забезпечення стабільності та безпеки у рамках двосторонніх та багатосторонніх механізмів, включаючи НАТО.

16. Прискорити роботу з метою завершення переговорів щодо Угоди про вільну торгівлю в дусі взаєморозуміння та конструктивізму.

17. Вжити необхідних заходів для усунення проблем інвесторів та компаній з кожного боку та заохочення нових інвестицій.

18. Забезпечити подальше вдоско-

налення прикордонної контролі з метою спрощення процедур в'їзду та покращення можливостей для подорожей громадян двох держав і заохочення взаємного туризму.

19. Здійснювати підтримку освітньої діяльності Турецького фонду „Мааріф“ в Україні.

20. Підтвердити відданість співробітництву та координації зусиль з метою стримування пандемії COVID-19 та подолання її наслідків для соціальної та економічної діяльності.

Президент України
Володимир Зеленський

Президент Турецької Республіки
Реджеп Тайїп Ердоган

Презентували книгу...

(Закінчення зі стор. 9)

їнство як інтелектуально-духовний і буттєво-душевний стан, як вимір людської сутності з її приналежністю до рідного народу Л. Рудницький зберігає, немов святиню, впродовж усього свого життя.

Власне, вибрані дослідження американського українства, що вміщено на сторінках його нової книги, переконливо засвідчують, що він є одним із не так уже й багатьох українців, яким пощастило уникнути обох крайнощів емігрантської долі: і оборонного самозамикання в національній громаді, і самозреченої, асиміляційної інтеграції в західні суспільства. Така думка як наскрізна проступає і у вступній статті проф. Тараса Салиги „Українське „Я“ Леоніда Рудницького“, і в інтерв'ю Людмили Тарнашинської з Л. Рудницьким, що є своєрідною післямовою до цього видання. Врешті, домінуючою така думка є і в четвертому розділі, в якому упорядник прагнув показати наукову постать Л. Рудницького крізь призму літературно-критичних праць про його творчість („Фундаментальне дослідження вагомі проблеми“ Івана Денисюка, „Характер-

ристика Франкового духа“ Альберта Кіпи, „Нова книга франкознавця“ Т. Салиги, „Компаративістські виднокола Леоніда Рудницького“ С. Хороба та „Українсько-німецькі літературні взаємини в інтерпретації Леоніда Рудницького“ Юрія Захарова).

Така продумана й логічно вибудована структура цього видання знайшла своє відповідне якісне поліграфічне виконання. Як і попередньо видана книга Л. Рудницького „Світовий код українського письменства“ (Івано-Франківськ, 2010, 334 стор.), його нова праця „Трьома мовами для трьох культур“ є ошатною і захоплюючою для широкого кола фахівців не лише в Україні, а й за кордоном. І не тільки для спеціалістів, а й української громадськості загалом. Відтак доброго слова заслуговує керівництво Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, зокрема його ректор проф. І. Цепенда, за фінансову підтримку цього видання, а також у пропаганді здобутків учених з українського зарубіжжя, які далеко від материкової України примножують славу й самоцінність українського народу. На закінчення вечора Л. Рудницький відповів на запитання присутніх.

Товариство „Свята Софія“ США

TRANSFER YOUR CREDIT CARD BALANCE & SAVE MONEY!

Переведіть баланси з інших кредитних карток, що мають високі відсотки, на нашу кредитну картку VISA та заощаджуйте!

0.00% APR* FOR 12 MONTHS

UKRAINIAN FEDERAL CREDIT UNION **УКРАЇНЬСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТНА СПІЛКА**

Visit our web site at ukrainianfcu.org

ROCHESTER, NY | AMHERST, NY | BUFFALO, NY | CITRUS HEIGHTS, CA | FEDERAL WAY, WA | MATTHEWS, NC | PARMA, OH
PORTLAND, OR | RANCHO CORDOVA, CA | SYRACUSE, NY | VANCOUVER, WA | WEBSTER, NY | WESTWOOD, MA

*APR is Annual Percentage Rate. Offer applies to balance transfers only and is valid beginning 1/1/2021 through 4/30/2021. UFCU will apply a 2.00% balance transfer fee at time of transfer. Promotional APR of 0.00% is valid for 12 billing cycles from the date of first qualifying transfer. After twelve billing cycles, a variable purchase APR will take effect based on member's credit score at the time of the balance transfer and will be applied to any unpaid outstanding balance. Variable APR will vary with the market based on the Prime rate. Existing UFCU Visa Credit Card balances do not qualify. New UFCU Visa Credit Card accounts subject to credit approval and/or co-signer. In some cases, UFCU may not be able to process a balance transfer request. Please see us for complete details. Membership eligibility required. Federally insured by NCUA.

ПОДОРОЖІ

Сумний сучасний Донбас

Ян Чарнецький

Промайнуло пів сторіччя, і я повернувся на Луганщину, до краю, де прожив перші роки після народження в місті Золоте. Взагалі, у мене є і батьківщина – Галичина, і матірківщина – Південна Слобожанщина (передана від Харківської області новоутвореній Луганській в 1937 році). В обох зазначених регіонах поховані мої прапрадіди та їхні нащадки. Серед слобожанців принаймні шість поколінь були українцями, що навіть не розуміли російської мови. Посеред галичан, окрім українців, траплялись поляки та австрійські німці.

Поспішаю до новенького потягу „Київ – Лисичанськ“. Вперше бачу в українському залізничному вагоні вакуумний унітаз. Тому туалет ніхто не закриває на стоянках. Перед Лисичанськом радіо розповідає про заснування містечка на початку XVIII ст. українськими козаками. На цьому всі сучасності закінчилися.

Стоянка біля залізничного вокзалу позбавлена асфальту. Колеса машин скрегохнуть від гравію. Взагалі, 100-тисячний Лисичанськ розтягнувся вздовж річки Сіверський Донець на 40 кілометрів, тому стан міських автошляхів повинен бути пріоритетом для будь-якої влади. Однак гірших доріг, аніж в Лисичанську, немає ніде. В містечку прокладені не дороги, а козацькі напрямки руху, без тротуарів.

Більшість осіб на вулицях – це пенсіонери, котрі живуть в минулому. Тобто, в їхній молодості, коли в Лисичанську ще ремонтували дороги, будували житло, успішно працювали нафтопереробний, скляний, содовий, молочний заводи, вироблялись якісні пиво, хліб та „РТІ“. Саме так скорочувалося російське словосполучення „резиновіє техніческіє ізделія“. Аналогічну назву має й мій мікрорайон. Всі колись прибуткові підприємства нині – в стані ліквідації, позаяк раніше їх за копійки продали „інвесторам з Росії“. Ніхто нікуди не поспішає. Час зупинився в 1970-их роках.

Бабусі в маршрутках є здебільшого україномовними (користаються південно-слобожанським діалектом), як і прибиральниці у дворах багатопверхівок. Двірнички одягнуті в помаранч: ми здобули, разом нас багато, живемо по-новому, справедливість є, за неї варто боротись зі скотиняками та клоунами. В місті навіть будинкові тепломіри почали з'являться. Житловий фонд знаходиться в жахливому стані. Як і маршрутні автобуси, дороги, одяг аборигенів. Враження – цвинтарне. Де ж ті мільярди, вкраде-

ні на „відновленні, модернізації Донбасу“?

Місцеві люди є дуже доброзичливими. Їм все однаково: якою мовою говорити, який прапор повісити на раді. Якщо передати одним словом все, що читається в очах мешканців Лисичанська, Рубіжного, Кремінної, Старобільська, Попасної, Золотоного, Щастя, Айдару, Станиці Луганської, Біловодська, це – безнадія. Молодь втікає. До Києва та Харкова. Є й мігранти до Москви. Автобус „Сіверськодонецьк – Москва“ щодня вирушає на північ. Війни ж немає? Коли потяги зі Львова мчать до РФ, переповнені заробітчанами, то чому не поїхати до Москви мешканцям Донбасу?

Побачив пошарпаного автобусика, на якому зазначено маршрут „Золоте – Сіверськодонецьк“. Утримуюсь від спокуси відвідати Золоте, щоб побачити на власні очі, у що перетворився наш будинок, власноруч споруджений татом-галичанином. Наприкінці вулиці Павлова колись стояв дім дідуся. Там ми, онуки, вперше почули смачні українські слова: чувал, віхоть, вигон, погріб, успідок, цапок, гвіздок, бантини, цеберко, очкур, ослін, толь, підбріхувач, жужалка, палимон, терикон, посадка, кармазин, забр'юха, баюра, тюрня, прив'язь, кліть, налигач, байрак, вагонетка, макуха, мазайло, півмисок, коногонка, ладик, кацап...

Нехай в мій пам'яті Золоте залишиться таким, яким я його востаннє побачив 40 років тому, провідавши бабуню (доньку й онуку репресованих куркулів) в статусі студента Миколаївського кораблебудівного інституту. Блукаю розбитими вуличками провінційного Лисичанська посеред куп побутового сміття та некошених бур'янів. Намагаюсь „почути Донбас“. Автор цієї ідеї принципово ніколи не вимовить жодного слова українською мовою. В контрактах зірок команди „Шахтар“ зазначений обов'язок вивчати російську, а не українську мову. Щоб почути Донбас, треба обов'язково говорити російською? Співставляю Лисичанськ з Дрогобичем, Мукачевим чи Кам'янцем. Бачу різні планети.

Почуйте Донбас... Слухаємо, дивимось.

Телебачення щодня обговорює тему „Що робити з окупованою частиною Донбасу після її повернення в Україну?“. Ми вже перемогли у війні з Росією? Хтось знає, коли повернеться Донбас? А Крим повертаємо? Коли та яким чином? Сучасні керманічі держави не відають, що робити з вільною частиною Донбасу, водночас витрачаючи значні суми на розробку

Центральна вулиця Лисичанська. Праворуч – Гірничий технікум.

плянів „відновлення окупованих територій після їхнього повернення під юрисдикцію України“.

У Києві зробили так, що пенсіонери змушені ходити в окуповану зону. Позаяк там залишили нерухоме майно, стареньких батьків. Натомість тут – соціальна допомога та пенсія. Сплата громадянину України пенсії за віком є обов'язком української держави, в яку б точку земної кулі цей українець не помандрував. Й ніхто не має права „тимчасово“ позбавляти людину пенсійних коштів.

Урядовці з місячними платнями 200-300 тис. грн. вирішили „зеконмити“ на пенсіонерах, що отримували щомісяця в середньому по 4 тис. грн., розуміючи, що позбавлення українських пенсіонерів засобів до існування суперечить і Конституції України, і низці міжнародних документів, ратифікованих українським парламентом! Дійсно, з окупованих територій Донецької, Кримської, Луганської областей України протягом років війни до пенсійного фонду не надійшло ні гривні. Але нерозв'язання військово-політичних проблем, успішної торгівлі з окупантом та його донбасівськими маріонетками вирішувати за рахунок смертей тисяч голодних громадян похилого віку, позбавлених пенсій, є аморальним.

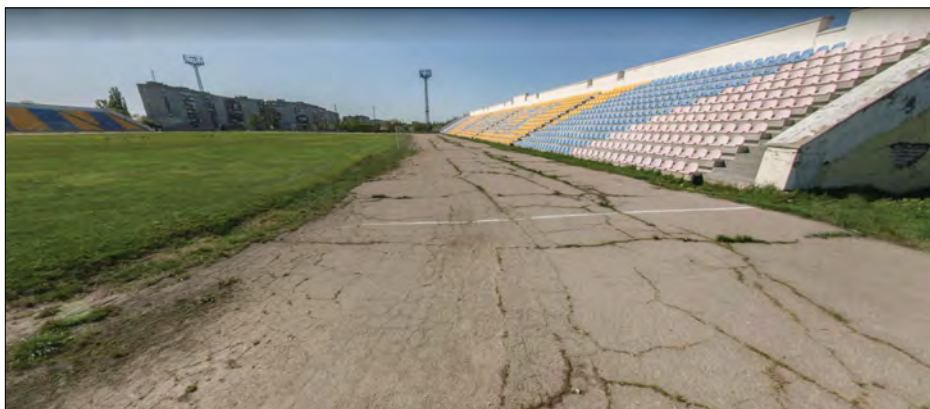
Лисичанськ мене здивував. Зранку випадково зустрів двох волоцюг. Чоловік та особа жіночої статі – вони є офіційними безпритульниками Лисичанського району – розмовляли між собою українською мовою. Подивився я на двійку 40-річних старців біля сміттевого контейнеру – символу сучасних українців і ледь не заплакав.

В будь-якій цивілізованій країні провідників очікувало б довічне ув'язнення за те, що вони перетворили унітарну країну з 80 відс. представниками титульної нації – українців – на федерацію. Коли я 22 роки тому в Пенсильванському університеті, у Філадельфії, намагався пояснити місцевим правникам український конституційний феномен,

вони не сміялись (через ввічливість), а лишень „не розуміли“. Наш основний закон демонструє світові українців як клінічних ідіотів. Адже в загальних засадах (ст. 2) Україна є унітарною державою. Але в межах „унітарної“ країни існує в Криму автономна республіка з власними урядом, освітою, трьома офіційними мовами, зовнішньоекономічною політикою. По-суті, Крим віддали Росії відразу, як тільки дозволили його автономний статус.

Наразі Донбас отримав власну автономію де-факто в 1994 році, а де-юре в 2014-му. Коли після Кримської області Росія окупувала частину Донецької та Луганської областей. Якби не добровольці, 14 тис. загиблих українських громадян, нині увесь Донбас був би російським.

Протягом десятиріч регіональна політика на сході України базувалась на легалізованій українофобії. Всі керівники правоохоронних органів, будь-яких державних структур в Донецькій, Луганській областях призначались президентами України виключно після погодження кандидатів з місцевим російським криміналітетом (а україномовного злочинного світу в Україні ніколи не було і немає, що є ознакою незформованої держави). Злочинці під парасолькою спецслужб стали мільярдерами, мультимільонерами. Через відкритий кордон вони руйнували економіку потоками контрабанди з Росії, що потрапляла в Україну через Донбас завдяки дозволам Києвом прямим угодам з прикордонними областями Росії. Ніхто не розслідував резонансні вбивства, зникнення людей. Хазяї Донбасу наказували власним холоуям розмовляти з ними виключно російською мовою. Чия мова – того й держава. Тому на 30-му році „розбудови“ незалежності міські голови Лисичанська, Сіверськодонецька, Рубіжного, як і керівник Луганської адміністрації публічно виступають російською мовою. А місцеві злидарі говорять українською. Рідною мовою запорізьких козаків, котрі в 1710 році й заснували Лисичанськ.

Міський стадіон із занедбаними біговими доріжками, але свіжопофарбованими трибунами.

Зруйнований будинок неподалік центру міста.

ПОДОРОЖІ

Іван Забабах – козак-мандрівник

Світлана Орел

КРОПИВНИЦЬКИЙ. – Львів'янин Іван Забабах побував на прийомі англійської королеви, на козацькому човні відвідав 17 морських країн, брав участь у зйомках художніх і документальних стрічок польського режисера Єжи Гофмана.

І це ще не всі пригоди, про які він розповів у Кропивницькому. Зустріч, яка відбулася 2 квітня у громадському просторі „Krop:hub“ мала назву „Про Україну з гонором і з гумором“.

Ідея сконструювати човен-чайку і мандрувати нею морськими країнами Європи виникла на початку 1990-их років, коли він з друзями заробив 20 тис. дол. і вони вирішили за ці гроші побудувати справжнє козацьке судно. Креслення знайшли у старовинній книзі петербурзького історичного музею. А коли підготовчі роботи були виконані, вибрали дерево – дуб, найняли кваліфікованих майстрів, які й здійснили задум.

Оскільки з давніх-давен Свята Богородиця була покровителькою українського козацтва, то судно назвали „Пресвята Покрова“. Першим містом, куди помандрувала команда І. Забабахи (56 учасників) був Стамбул. Із історії відомо, що запорожці, зокрема на чолі з Петром Сайгайдачним, неодноразово здійснювали морські походи на столицю Османської імперії. Тож сучасні козаки наслідували цей приклад. Подорожували без віз і закордонних паспортів.

З того часу протягом багатьох років козацька чайка успішно представляла українську лицарську культуру в Німеччині, в Данії, Швеції, Норвегії, Нідерландах, Британії та інших країнах, оповіщаючи про своє прибуття в порти пострілами з бортових гармат. Якось в Ла-Манші потрапили на навчання фльоти НАТО. Команда британського підвод-

Козак Іван Забабах. (Фото: Ольга Кизименко)

ного човна подарувала козакам сучасні військові костюми.

Єдиним навігатором для козаків була намагнічена циганська голка, вколота в шмат сала, яка вільно поверталася в горизонтальній площині та показувала на полярну зірку.

Протягом морських подорожей команда І. Забабахи познайомила з багатьма цікавими і непересічними людьми, серед яких президенти країн, артисти, письменники. Вони радо фотографувалися на тлі славетної козацької чайки. У Гданську, за пропозицією відомого польського режисера Єжи Гофмана, зняли в масовці фільму „Україна і час“.

Підтримує І. Забабах гарні стосунки із кропивницьким козацтвом. А надалі планує продовжувати мандрівки, щоб ушляхетити Україну, її традиції і культуру.

УНСОЮЗ ОГОЛОШУЄ ПРИДІЛ СТИПЕНДІЙ ТА НАГОРОД ДЛЯ СТУДЕНТІВ НА 2021-2022 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Кандидати на стипендії або нагороди мусять:

- Бути активними членами УНСоюзу щонайменше два роки до **1-го червня 2021 року**;
- Під час останніх двох років, мати полісу мінімальної вартості \$5,000 (не включає поліс Термінового страхування);
- Бути прийнятими на студії до університету в США або в Канаді.

Апликація на стипендію або нагороду від УНСоюзу мусить бути вислана до 1-го червня 2021 року.

За точними інформаціями телефонуйте до Головної Канцелярії УНСоюзу або відвідайте сторінку „Наші Пільги“ на інтернетній мережі УНСоюзу:

www.UNAInc.org

Ukrainian National Association, Inc.
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054
800-253-9862 ext. 3035

Газета української діаспори

ВПОДОБАЙТЕ

нас на Фейсбук:

facebook.com/SVOBODA.news/

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

LONG TERM ANNUITIES

- 4.00%* 9 YEAR
- 3.75%* 7 YEAR
- 3.25%* 5 YEAR

*FIRST YEAR RATE
ALL ANNUITY RATES SUBJECT TO CHANGE
NOT AVAILABLE IN ALL STATES

CALL US TODAY!

888-538-2833

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
2200 ROUTE 10, PARSIPPANY, NJ 07054 • WWW.UNAINC.ORG

ПОСТАТІ

Мій друг проф. Богдан Медвідський

Зенон Когут

У неділю 28 березня я очікував з неспокоєм телефонний дзвінок, і він прийшов. Мій друг Богдан Медвідський упокоївся о 4:30 год. пополудні з коронавірусом. Це закінчило нашу майже 30-літню дружбу. Богдана пам'ятатимуть за його надзвичайні досягнення – будувати з захопленням і впевненістю свою академічну кар'єру, розбудовувати українську програму фолкльору, його громадську діяльність, збирання фондів на наукові цілі, його філантропію. Богдан вніс значний внесок у всіх цих напрямках.

Але я головню буду пам'ятати Богдана як дорогого приятеля. Протягом трьох декад ми з Богданом були зайняті у товаристві, яке я називав Медвідського політичний дискусійний клуб. Коли ми не мали інших обов'язків або хвороби, ми з дружиною Зіркою ходили на полуденок до ресторану з професором Медвідським після Літургії в Українській католицькій церкві св. Юрія в Едмонтоні. Часами до нас долучалися Андрій Бенюк і Ярослав Федорук, але Богдан творив ядро. Ми обговорювали наше особисте життя, недуги, всілякі речі, але засадничо було п'ять тем. Одна тема очевидно була Україна – політика, релігія, суспільство, корупція, російсько-українські відносини, русифікація, реформи чи брак реформів, Євромайдан, напад Росії на Крим і східню Україну.

Друга тема була Канада – політика, федеральна, провінційна і льокальна, вжиття політичних впливів, що б підтримувати справи українські. Третя тема – українська діаспора, особливо в Канаді, і що вона повинна б робити, щоби Україну підтримувати, українську культуру й мову, та як вдержувати ідентичність. Четверта тема була академічна – політика університетська й програми, українські курси, як можна студентів придбати, що останньо сталося на університеті, що обурює нас. П'ята була збирання коштів особливо на Університет Альберти, фолкльор, і на Канадський Інститут Українських Студій.

Ці зустрічі були драматично перервані 2017 року моїми проблемами зі

здоров'ям. Але в 2018 році я був на дорозі до загоєння, і ми знову приєдналися до дискусійного товариства. В той час до Богдана Медвідського прилучилися д-р Андрій Горняткевич, д-р Богдан Крушельницький і я з дружиною Зіркою. Ті полуденки продовжувалися до листопада 2018 року, коли Богдан зламав собі клуб. Його одужання після операції було повільне і нелегке. Він втратив силу й мобільність. Ми йому допомагали. Потім почали знову брати участь у полуденках.

Це було трудніше, як в минулому. Важко було старшим людям перевозити Богданові візок і ходилку. Але ми старалися. Традиція продовжувалася, але д-р Богдан Крушельницький упокоївся і д-р Андрій Горняткевич мав інші обов'язки. Наше товариство зменшилося до Богдана, Зірки і мене із участю часами Лілеї Волянської.

Наш світ був потрощений з появою коронавірусу в березні 2020 року. Богдан став немовби в'язнем у своїй квартирі.

Ми почали щоденні розмови по телефону, щоби полегшити його ізольованість і мати поняття про те, як він дає собі раду з проблемами здоров'я. Щодня о 7-ій год. вечора сім разів на тиждень я телефонував. А він зосереджувався на улюблених темах – Україна, політика, університет і українські студії. Я переглядав новини в інтернеті і робив записки, готуючись до розмови телефоном о 7-ій годині. Ми ще були у зв'язку, коли Богдан був у лікарні і чотири дні перед смертю він ще питався про Україну і університет.

Особисто я дуже вдячний, що міг поділити Богданові знання і мудрість, міг бачити його захоплення і стійкість. Ми з дружиною особливо вдячні за нашу близьку й довготривалу дружбу з Богданом.

Нам усім бракуватиме його пестливо-пустунської усмішки і сардонічного гумору.

Вічна йому пам'ять!

Зенон Когут – професор-емерит Університету Альберти і колишній директор Канадського Інституту Українських Студій (1994-2012).

ОКСАНА СТАНЬКО
Ліцензований продавець
Страховання Життя
OXSANA STANKO
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
Tel.: 908-872-2192
email: stankouna@optimum.net

МАРІЯ ДРИЧ
Ліцензований Продавець
Страховання Життя
MARIA DRICH
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054
Tel.: 973-292-9800 ext. 3035
e-mail: mdrich@unainc.org

DNIPRO LLC.
Туристичні послуги: авіаквитки в Україну та інші країни • Пересилка пакунків, автомобілів та контейнерів в Україну та інші країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки

ROSELLE, NJ 645 W 1st Ave. Tel.: 908-241-2190 888-336-4776	CLIFTON, NJ 565 Clifton Ave. Tel.: 973-916-1543	PHILADELPHIA, PA 1916 Welsh Rd., Unit 3 Tel.: 215-969-4986 215-728-6040
--	--	---

Богдан Черномаз був невтомним революціонером

Василь Овсієнко

Історик, громадський і політичний діяч Богдан Черномаз (1948-2021) помер 5 квітня 2021 року.

Батько його Данило, просвітянин і учасник національно-визвольних змагань, був ув'язнений поляками, німцями і двічі більшовиками. Мати Марія Маличок у другій половині 1930-их років керувала сільською жіночою організацією „Берегиня“.

Богдан школу закінчив 1966 року в Збаражі і поїхав у Умань поступати в сільськогосподарський інститут. Не склавши екзаменів, працював різноманітним на науково-дослідному господарстві при інституті. Познайомився з молодими письменниками-літстудійцями, через них – з колишнім членом Центральної Ради і політв'язенкою Надією Суровцевою. Був вхожий до її дому, брав у неї книжки.

На початку 1970 року вступив на заочний відділ Уманського сільськогосподарського інституту, працював вантажником на торговельній базі, обліковцем і бібліотекарем на учбово-дослідному господарстві інституту. Зустрічався з Данилом Шумуком, Іваном Світличним, Леонідом Плющем. Через них мав доступ до літератури самвидаву. У кінці 1971 року виготовив фотоплівку з машинопису праці Івана Дзюби „Інтернаціоналізм чи русифікація?“ і почав друкувати відбитки в помешканні працівниці музею Ольги Діденко. Виготовлені примірники широко розходилися по Україні.

13 липня 1972 року був заарештований прямо на роботі в полі.

Слідство за звинуваченням у проведеному антирадянській агітації і пропаганді вело Черкаське управління КГБ. Засуджений на три роки таборів суворого режиму. Переданий нареченою зимовий одяг не дали. Він прибув етапом на станцію Все-святська, де його в літньому одязі вели під конвоем при лютому морозі. З обмороженнями ніг і рук два тижні лежав у санчастині табору, відтак був відправлений у табір у селі, де відбув увесь термін.

У червні 1975 року повернувся в Умань, працював кочегаром. Черномази часто їздили в Київ, спілкували-

Богдан Черномаз

ся з опозиціонерами, брали участь у роботі Українського культурологічного клубу.

У 1988 році Черномази створили філію Української Гельсінкської Спілки спочатку в Умані і довколишніх районах, відтак у всій Черкаській області. В листопаді 1988 року створили в Умані опорний пункт, який став первинним осередком Народного Руху України.

У 1989 році організував випуск однієї з перших незалежних газет „Червона калина“, яка друкувалася в Литві, потім почала виходити газета „Тризуб“. Черномази вклали в них усі власні заощадження.

За скликання несанкціонованих акцій Черномаз тільки в 1992 році 7 разів сидів у камері попереднього ув'язнення, його засуджували до штрафів, на сплату яких збирала гроші громадськість міста. 1993 року ввечері на вулиці його вдарили по голові, він 12 годин пролежав без свідомости. Був перебитий ніс, вибиті зуби, стався крововилив у мозок, струс мозку. Лікувався кілька місяців. Заочно закінчив історичний факультет Львівського університету ім. Івана Франка, захистив дипломну роботу на тему „Діяльність національно-патріотичного підпілля на Уманщині в 1941-1945 роках“.

У 2005 році захистив дисертацію на вчений ступінь кандидата історичних наук на тему: „Національно-патріотичне підпілля Уманщини у Другій світовій війні (військово-політичний аспект)“. Доцент кафедри історії України Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини.

Син Роман та дочка Софія закінчили факультет філології і народознавства Уманського педагогічного університету.

ARKA
Вишиванки, хустки, нитки,
тканина до вишивання, рушники,
коралі, пояси, кераміка, різьба
89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: 212-473-3550

KULINSKI MEMORIALS
809 SOUTH MAIN STREET • MANVILLE, NJ 08835
Tel. 800-458-5467 • 908-722-3130 • Fax 908-253-0027
KulinskiMemorials@msn.com • KulinskiMemorials.com

- Служить українській громаді понад 60 років
- Понад 40 кольорів граніту до вибору
- Гравюри на замовлення
- Консультації вдома за домовленням
- Обслуговує клієнтів у трьох штатах (NJ, NY, PA)
- 5 хвилин від Українського цвинтаря св. Андрія у С. Бавнд-Бруку, Н. Дж.

Лесі Українці...

(Закінчення зі стор. 9)

читання Лесиних листів А. Горською.

Любовну лірику поетеси представив романс Миколи Лисенка „Не дивися на місяць весною“. Мені приємно було виконати цей романс у супроводі відомого піаніста і лектора Пітера Грюнберга. М. Лисенко першим із композиторів почав писати музику на Лесині слова.

Два найбільш знаних романси на слова Лесі Українки „Смутної провесни“ М. Лисенка і „Стояла я і слухала весну“ Кирила Стеценка виконала співачка із Києва Людмила Фенюк-Яницька у супроводі піаністки Роксолани Кречковської. Крилате „Contra Spem Spero!“ прозвучало з уст американської акторки Медісон Маціас, адже Лесині твори перекладені багатьма мовами світу і, зокрема, англійською.

Окрасою свята стала молода співачка Маргарита Кузіна, яка передала ряд мальовничих образів Лесині поезії у пісні „Вечірня година“ композитора Валерія Вороб'я, акомпанював співачці піаніст Михайло Богомольний.

А. Горська виконала романс „Єсть у мене одна“ Віктора Захарченка під фортеп'яний супровід Михайла

Галина Стадник. (Фото: Олег Харченко)

Богомольного.

Концерт супроводжувався англійськими субтитрами, що допомогло зрозуміти виставу покоління дітей і молоді, які навчаються української мови у США, а також розширило коло глядацької аудиторії і дозволило популяризувати нашу культуру серед англомовного середовища поціновувачів України. Немалих зусиль до цього доклали перекладачі Люба Кеске, д-р Олексюк, Ольга Старова і Максим Кузін, а також технічні редактори субтитрів Єлена та Аркадій Проценки. Відео та звукорежисуру вечора забезпечив Євген Горський.

ВідеOVERсія концерту є на Ютуб каналі та Фейсбук сторінці Українського культурного осередку (Ukrainian Culture Center Los Angeles) і може використовуватися вчителями на лекціях української мови та літератури як в Україні, так і в школах українознавства у діаспорі.

Українська громада Каліфорнії вдячна Українському культурному осередку Лос-Анджелесу за проведення святкового концерту присвяченого Лесі Українці.

Оксана Верлан.

Чому мудрість еліти...

(Закінчення зі стор. 3)

Про оспівану ЗМІ участь народних обранців і високопосадовців у різноманітних скандальних аферах і оборудках – банківських, бурштинових, діамантових, митних, залізничних, автодорожних, медичних, військових тощо годі й казати.

Сон розуму і справді породжує чудовиськ – нині, під час російсько-української війни, стрімко зросли статки українських бізнесменів від політики, олігархічні клани зусебіч обсіли державні інституції, частина народних обранців керується винятково власними інтересами...

Як живуть нардепи, прокурори і судді в корумпованій, обкраденій державі не писав хіба що лінивий. Криза довіри до влади – величезна.

Репрезентувати націю, на думку Дмитра Донцова, видатного публіциста, громадсько-політичного діяча й теоретика українського націоналізму, має не „трудова інтелігенція“, не „кляса хліборобів“, не монопартія, лише окрема верства „лучших людей“.

На жаль, еліту – „лучших“ людей, для яких власні інтереси ніколи не були пріоритетнішими за долю держави, в Україні впродовж століть формували свинопаси (за Донцовим, пасивні люди, які дбають виключно про свої інтереси і ставлять їх вище за потреби держави). Частка свинопасів в Україні завжди домінувала.

Хто носій влади в Україні? Політики й політологи стверджують, що народ. Однак видатний історик Василь Ключевский дотримувався іншої думки: „Народна воля – не джерело влади, а зброя; народ не переносить, а створює владу з готового матеріалу (особистості, класи); він не носій, а споживач влади <...> Коли щезає уряд, влада не повертається

до народу, а перестає існувати, і його треба знову створювати <...> Але маючи потребу у владі, народ може не вміти створити її. Як він може бути джерелом того, чого не творить, коли потрібно?“

Нині український „мудрий народ“ опинився на маргінесі світового історичного поступу. Не лише через недолугу політику владоможців-корупціонерів. Саме їх „мудрий народ“ наділив найширшими правами й повноваженнями, вкотре продемонструвавши брак державницького мислення. „Мудрий народ“ уже чверть століття ведеться на брехливі обіцянки авантюристів від політики (навіть Революція Гідності не навчила українців розважливості у прийнятті доленосних рішень), через діяння яких Україна малопомалу втрачає суверенність, суб'єктність і незалежність.

Україні конче потрібні чесні політики, невідкупні бюрократи, автори оригінальних ідей, втілення яких докорінно змінить державу на краще.

Але чи можна уявити, що новітні українські скоробагатки, ставши мільйонерами, раптом усвідомлять, що в небезпечній гонитві за статками можуть втратити Українську державу і свій бізнес в ній, якщо не візьмуться утверджувати за прикладом Мартіна Лютера культ чесної праці?

Питання риторичне.

Тому й кажемо: Боже, позбав Українську державу, її народ, її парламент, оточення президента від дурнів і глупаків, адже вони гірші від ворогів!

500 літ тому в Європі почалася Реформація. Коли дійде черга до України?

У оригіналі статті зроблено редакційні скорочення.

LYTWIN & LYTWIN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Theodore M. Lytwyn, Manager
NJ Lic. No. 3212

AIR CONDITIONED ROOMS
Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА
Our services are available
anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами на цвинтарі в С. Бавнд Бруку і перенесенням тлінних останків з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)
UNION, NJ 07083
908-964-4222 • 973-375-5555
www.unionfuneralhome.com

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в **BRONX, BROOKLYN, NEW YORK** і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор
Родина **ДМИТРИК**

Peter Jarema Funeral Home, Inc.
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. 10009
(212) 674-2568

With deep sorrow we announce that

Stefan Tretiak

of Toms River was peacefully welcomed by His Lord and Savior on March 20th, 2021. He was 96 years old, born in Ukraine. He is predeceased by his beloved wife of 49 years, Wilhelmine and his brother, Ivan.

Stefan was born in Ukraine and proudly fought for freedom in World War II. He emigrated to America (Newark, NJ) from Great Britain in 1955. He was a loving husband and father and enjoyed using his talents on photography, stamp collecting and home improvement projects.

A limited visitation for family and close friends was held on Monday, March 29, 2021, at Quinn-Hopping Funeral Home, Toms River, NJ. Funeral Service and Interment followed at St. Joseph's Cemetery, Toms River.

He leaves behind his sons Stefan and wife Sandra of Virginia and Michael of Florida.

He will be dearly missed by his family and all who were fortunate enough to have known him.

We love you and will miss you always.

MONUMENTS

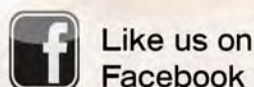
Oblast Memorials Co.
PO Box 746, Chester, NY 10918
Tel : 845-469-4247

Custom Designed Quality Monuments
Serving NY/NJ/CT Cemeteries
e-mail: oblastmemorialsco@gmail.com
web site: www.oblastmemorials.com
BILIBGUAL HOME APPOINTMENTS

VARSHAVSKY MONUMENTS
1152 Route 10 West, Suite N, Randolph, NJ 07869
862-219-5344
E-mail: VarshavskyMonuments@gmail.com

ПАМ'ЯТНИКИ — **МАВЗОЛЕЇ**

Великий вибір граніту • Індивідуальний дизайн
Гравірування на граніті • Керамічні фотографії на пам'ятники
Замовлення, виготовлення і встановлення в штатах NJ/NY/PA

Ваше омріяне житло може стати реальністю

з низьковідсотковою іпотекою від Кредитівки СУМА

Низькі оплати за аплікації

3/3 зі змінною ставкою

2.375%_{APR*}

15 річний незмінний відсоток

2.625%_{APR*}

Кредитівка СУМА є банківська установа, яка надає повний спектр фінансових послуг та обслугує наших членів вже понад 50 років

* The annual percentage rate (APR) is the cost of credit over the term of the loan expressed as an annual rate. The APRs are as low as the rates advertised above. The APR shown here is based on the interest rates and points only and does not take into account other loan specific finance charges you may be required to pay. Rates are for qualified borrowers who meet certain criteria. Rates and terms are subject to change without notice. 10% down for first time home-buyer, otherwise 20% down. Membership requirements apply. Other rates and terms are available. Contact the credit union for full loan details.

SUMAFcu NMLS# 527694

Наші філії зручно розташовані для ваших послуг

Main Office

125 Corporate Blvd.
Yonkers, NY 10701
Phone: 914-220-4900, Option 0
Fax: 914-220-4090

Spring Valley Branch

Ukrainian Hall
16 Twin Ave.
Spring Valley, NY 10977
Phone: 845-356-0087
Fax: 845-356-5335

Stamford Branch

Ukrainian Research Center
39 Clovelly Rd.
Stamford, CT 06902
Phone: 203-969-0498
Fax: 203-316-8246

New Haven Branch

Ukrainian Heritage Center
555 George St.
New Haven, CT 06511
Phone: 203-785-8805
Fax: 203-785-8677

1-888-644-SUMA (7862) | Visit us online at www.sumafcu.org